JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. Woensdag 2 September. N°. 70.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java* . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, [illegible] posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort één

BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, willende overgaan tot het vaststellen der voorwaarden en bepalingen, waarop de hieronder volgende lands-middelen op Java en Madura vóór 1858 zullen worden verpacht;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen als volgt:

I. de volgende lands-middelen op Java en Madura worden over 1858 verpacht op de voorwaarden en bepalingen, krachtens de ordonnantie van 3 November 1856 (staatsblad no. 68), voor het loopende jaar in werking, gewijzigd zoo als bij II hieronder, met toepassing voorts van het reglement voor de verpachting van 's lands-middelen op Java en Madura, gearresteerd bij publicatie van 16 October 1853 (staatsblad no. 86), zoo als die is gewijzigd bij het besluit van heden no. 30 (staatsblad no. 77), als:
   a. de pacht van het slagten van rundvee en buffels;
   b. de pacht van het slagten van varkens en den verkoop van varkensvleesch;
   c. de pacht der pandjeshuizen;
   d. de pacht van den Javaschen en Chineschen tabak, in de residentien Bantam en Batavia en in de afdeelingen Buitenzorg en Krawang;
   e. de pacht der overvaarten en tolbruggen;
   f. de pacht van de houtbosschen te Ponthang en Anjer in de residentie Bantam, zoomede op het eiland Toenda ter noordkust dier residentie;
   g. de pacht van de Krawangsche bosschen, die aan het gouvernement toebehooren;
   h. de pacht der vogelnestklippen;
   i. de pacht der po en topho of Chinesche dobbelspelen voor Batavia, Samarang en Soerabaya;
   k. de pacht van het spelen van wajang in de residentie Batavia;
   l. de pacht van het hoofdgeld [illegible] Batavia;
   m. de pacht van het hoofdgeld der chinezen op het eiland Madura (ook Sumanap en Pamakasan);
   n. de pacht van het regt om van den visch, die in de resi- [illegible] te heffen;
   o. de pacht der visscherijen in de residentie Bantam;
   p. de pacht der visscherijen in de oostwaarts van Batavia gelegene residentien, waar dit middel bestaat;
   q. de pacht van den verkoop van arak, rum en tjoe in het klein op Java en Madura;
   r. de pacht van de belasting op de neringen, beroepen, handteringen en bedrijven onder de inlandsche en daarmede gelijkgestelde natien, woonachtig in het district der Stad en voorsteden van Batavia;
   s. de pacht van de *Duizend Eilanden.*

II. de verpachting geschiedt door het hoofd van gewestelijk bestuur ter hoofdplaats van het betrokken gewest.
   De dagen der verpachting worden vastgesteld en bekend gemaakt door den directeur der middelen en domeinen.
   Aan den resident van Madura wordt overgelaten van de beide vorenstaande alineas af te wijken, indien de organieke toestand aldaar zulks voor alsnog noodig maakt, mits tijdig van de afwijking kennis gevende aan het algemeen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 27*den Augustus* 1857.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië:
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

(Staatsblad No. 78.)

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den* 19*den Augustus* 1857. [No. 5.]

[*Staatsblad No.* 77.]

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: De artikelen 8 en [illegible] van het reglement voor de verpachting van 's lands middelen op Java en Madura, gearresteerd bij publicatie van 16 October 1853 (staatsblad no. 86), in dier voege te wijzigen, dat daaruit weg vallen de woorden:
»*te Batavia door den directeur der middelen en domeinen en elders.*»

Ten 2de: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

Bij Koninklijk besluit van den [illegible] Junij 1857 no. 89, is aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen kapitein der Bataviasche schutterij *W. van Ommeren*, vergunning verleend tot het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan den laatstelijk door hem bekleeden rang bij de gemelde schutterij.

Bij Koninklijk besluit van den [illegible] Junij 1857 no. 52, is bepaald, dat bij afzonderlijke dagorde, zoo in Nederland als in Oost-Indië, eervol zal worden vermeld de officier van gezondheid der tweede klasse van de Nederlandsche marine *M. J. P. van Prooijen*, ter zake van de door hem aan boord van het stoomschip Amsterdam, gedurende de Lampongsche expeditie in het jaar 1856, bewezene diensten.

BEKENDMAKING.

Naar aanleiding van de, door de hieronder genoemde personen, aan Zijne Majesteit den Koning aangeboden rekesten, strekkende om als Nederlander te worden genaturaliseerd, zijn dezer dagen van den Minister van Kolonien ontvangen [illegible] aan de betrokken hoofden van gewestelijk bestuur, ter uitreiking aan de belanghebbenden, toegezonden, de, krachtens de [illegible] Junij 1857 (Nederlandsche staatsbladen no. 27, 28, [illegible] 31), verleende brieven van naturalisatie, ten behoeve van [illegible]

Met verwijzing naar het besluit van 19 Julij 1854 no. 5 (staatsblad no. 56), worden belanghebbenden ten overvloede bij deze herinnerd aan de bepalingen van artikel 9 der wet van 28 Julij 1850 (Nederl. staatsblad no. 44), volgens welke

(*Alinea* 1.) Het genot der regten, door de naturalisatie verkregen, aanvangt, zoodra de wet, waarbij zij verleend is, van verbindende kracht is geworden,

en de genaturaliseerde aan het bestuur zijner woonplaats de geregistreerde brieven van naturalisatie vertoond en (hetzij in persoon of bij authentieken gemagtigde) de verklaring afgelegd heeft, dat hij de naturalisatie aanneemt.

(*Alinea* 3.) De naturalisatie vervalt, indien de aanneming niet *binnen zes maanden* heeft plaats gehad, nadat de wet, die haar verleend heeft, van verbindende kracht is geworden; dat is *binnen zes maanden*, volgende op den 20*sten* dag na de dagteekening van het staatsblad, waarin de wet is geplaatst.

Aan belanghebbenden wordt mitsdien aanbevolen, om zich ten spoedigste bij het hoofd van gewestelijk bestuur hunner woonplaats te vervoegen, ter voorkoming dat de bij de wet gestelde termijn verloope, en de naturalisatie vervalle.

BUITENZORG, *De Algemeene Secretaris,*
den 30*sten Augustus* 1857. VAN DE GRAAFF.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Zaturdag den 12den September aanstaande, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijk bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *De Majoor-Adjudant,*
den 30*sten Augustus* 1857. BERIEG LIESBERG.

Civiel Departement.

Erkend en Toegelaten:

Krachtens Koninklijk besluit van den 11den Mei 1857 no. 41, de heer *H. C. Wilmans*, als consul-generaal der *Vrije en Hanzeestad Hamburg* te Batavia.

Benoemd:

Tot havenmeester te Padang (Sumatra's Westkust), de commissaris van het loodswezen, toegevoegd aan den waarnemenden havenmeester te Soerabaija, *J. Tuck Daansen.*

Tot aspirant-ingenieurs bij 's lands burgerlijke openbare werken: de opzigter der eerste klasse *G. Th. Walter;* met bepaling, dat hij vooloopig zal dienst doen als adjunct bij de directie; *F. J. Brevet*, tijdelijk werkzaam gesteld bij de werken te Batavia; met bepaling dat hij werkzaam zal blijven ter hoofdplaats Batavia.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ondercommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia *A. H. Beijer.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Op hun verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der genie *D. J. Uhlenbeck* en de kapitein der infanterie *W. A. Doerrleben.*

Bij de Geneeskundige Dienst.

Ontslagen:

Uit Z. M. militaire dienst, de apotheker der 3de klasse *A. E. de Brieder.*

Bevorderd:

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse *J. L. de Jeeger.*

Geplaatst:

Bij het groot militaire hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 3de klasse *E. W. Bakker*, thans tijdelijk te Batavia.

Bij het groot militaire hospitaal te Soerabaija, de apotheker der 3de klasse *F. J. H. Mierschman*, thans ter beschikking te Batavia.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den officier van gezondheid der eerste klasse *C. A. Bensen.*

Marine Departement.

[illegible]

Tot [illegible] Bennett, de gewezen tweede stuurman bij de Nederlandsche marine H. *F. Becker.*

Advertentien.

Vendutien

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen de chinezen *Tjio Djie* en *Ong Jobeit* en de chinesche vrouw *Oeij Samnio* en *Tio Kiatnio.*

Door de Testamentaire Executeuren te Sumanap: van wijlen arabier *Sech Salim bin Oemar bin Doman.*

Vertrekkende Personen.

C. A. Bensen.

DE NOODHUT. (*vervolg en slot.*)

— »Hij zelf!" antwoordde de heer Pieters, eenigermate van zijne ontroering bekomen: — »maar gered, zegt gij...?" — En op klimmenden toon zich tot zijn broeder wendende: »Hoe, Barend?! aan uwe zelfopoffering heb ik dus het behoud van mijn kind te danken..?" — »Ik heb mijn pligt gedaan — zoo viel Barend hem in de rede, terwijl hij met kracht zijne hand drukte — dank God, die u het kind weder gegeven heeft. Thans heet ik u met de uwen hartelijk welkom in de *Noodhut*....

Gij vindt ons allen hier frisch en gezond" — zoo vervolgde hij, met een blik van voldoening op zijne vrouw en kinderen starende. die met den loods hem naar binnen volgden: »zie, Willem! daar heb ik juist al de mijnen bijeen." — En bedeesd naderden de kleinen den mooi gekleeden heer, dien zij met een halfluid »oom Willem!" hunne handjes boden.

Nadat de storm der aandoeningen in de diep geroerde gemoederen der familie eenigzins was bedaard, moest de heer Pieters, dien de van rondsom aan hem gerigte vragen bijna niet tot verademing lieten komen, verhalen, hoe 't met hem gegaan was in al den tijd, dat zijn broeder niets meer van hem vernomen had.

— »Wilde ik u al mijne lotgevallen vertellen — zoo ving hij aan — dan zou ik u dagen lang kunnen bezig houden; doch op dit oogenblik zal ik uwe belangstellende nieuwsgierigheid wel het best kunnen bevredigent met er u, ter loops, den korten inhoud van mede te deelen. — Welnu, ik ben thans zeeschipper, dat wil zeggen, gezagvoerder en eigenaar van een koopvaardijschip in de groote vaart.... Ja! zet maar zulke groote oogen niet op, — dus vervolgde hij, met een glimlach — het heeft mij moeite genoeg gekost, om 't zoover te brengen. Gij weet, hoe ik als ligt matroos den klomp opging, en van meet af beginnen moest. Drie jaren voer ik op eene noord-amerikaansche schuit onder denzelfden opperstuurman, wiens genegenheid ik het geluk had door mijnen ijver te winnen; en aan zijn onderwijs heb ik het te danken, dat ik sedert als stuurman teregt kon komen. In deze betrekking bragt ik het, door oefening en vlijt, in vier jaren tijds tot opperstuurman, en was, als zoodanig voor de tweede maal uitgevaren, toen mijn kapitein, een paar dagen nadat wij van Canton naar New-York de te huis-reis hadden aanvaard, schielijk aan boord overleed. Zijn gezag ging natuurlijk op mij over, en daar ik, na behouden vaart, mij allezins ten genoege van den patroon van mijne taak had gekweten, viel mij de eer te beurt van tot opvolger des overleden gezagvoerders te worden aangesteld. Sedert deed ik drie zeer voordeelige reizen naar Australie, kwam daar in kennis met eene aanzienlijke engelsche familie, en verwierf de hand eener jonge weduwe, wier echtgenoot tot deze familie had behoord. — Mijne vrouw wenschte vurig naar Europa terug te keeren; ik-zelf voelde mij, na eene zoo langdurige afwezigheid, sterk naar het vaderland heengetrokken. en daar onze fortuin ons een onafhanklijk bestaan verzekerde, maakte ik mijne schikkingen met de reederij, waarvoor ik uit was, en ging op eigen planken onder hollandsche vlag varen. In al dien tijd.-nu, heb ik pas sinds acht dagen voor 't eerst weder mijn voet op den vaderlandschen grond gezet, werwaarts ik mijne vrouw uit Engeland vooruit gezonden had met eene familie, waarmede zij bevriend was, en die aan 't hoofd der associatie staat, welke den bouw der Westervoortsche spoorwegbrug heeft aangenomen."

— »Maar, — vroeg Barend, wiens verwondering met ieder woord zijns broeders toenam — hoe kwaamt gij toch aan mijn zoon Willem?"

— »Dien trof ik te Rotterdam aan — antwoordde de heer Pieters. — Mijne vrouw was op het berigt mijner aankomst derwaarts gereisd, met het plan om daar te toeven, totdat ik mijne zaken geregeld zou hebben, om haar naar Gelderland te vergezellen. Doch de treurmare van den watersnood in de Lijmers deed haar in aller ijl terugkeeren, ten einde ons kind te bezorgen; terwijl ik, door gewigtige belangen weerhouden, eerst twee dagen later vertrekken kon. Inmiddels trachtte ik, zooveel mogelijk, narigten aangaande de overstroo-

Aangekomen Vreemdelingen

Van den 24 tot en met den 31 *Augustus* 1857.

HOTEL DES INDES. *Bruyère*, van Batavia. — *F. Nicolas*, van Nantes. — *van Heemskerk*, van Onrust. — *Jhr. H. J. Meijer* van de Reede. — *Baron van Heekeren van Walien*, van Idem. — *C. F. F. van Woelderen*, van Idem. — *J. C. Legereand*, van Havre de Grâce. — *Mejufvrouw Couturow*, van Batavia. — *C. J. Ceffer*, van de Reede. — *G. J. Caster*, van Idem. — *C. A. Legergeand*, van Nantes. — *F. Luijten*, van Onrust. — *A. Gevers*, van Samarang.

HOTEL WILLEM II. *J. H. van Janselt*, van Samarang. — *Steendam*, van Idem. — *R. van Tooren* en 5 *kinderen*, van Nieuwdiep. — *von Schmidt auf Altenstadt*, van Buitenzorg. — *W. Verweij*, van . . . . — *D. J. Mos*, van Kaap Hoorn. — *H. T. Eijken Jr.*, van Serang. — *M. P. Kok*, van de Reede. — *H. Smetzloge*, van Leeuwwaarden. — *M. J. Honig*, van Utrecht. — *J. Hazebborst*, van Zwolle. — *H. Goedhert*, van Bergschenhoek. — *W. Hofstede*, van Rijssell. — *F. J. C. Klaar*, van 's Gravenhage.

JAVA HOTEL. *G. H. Brock*, van San Francisco. — *F. Doom*, van Newijrk. — *A. Goethart*, van Rotterdam. — *J. D. Creetee*, van Idem. — *J. H. Parker*, van Havana. — *H. Andrews*, van Melbourn. — *K. Swart*, van Rotterdam. — *H. Duijsbart*, van Idem. — *H. Boon*, van Idem. — *J. D. Buijs*, van Idem. — *P. van der Weijde*, van Nieuwdiep. — *W. H. Rijnders*, van Idem. — *A. van der Kolf*, van Lagos. — *L. J. H. Gijzelman*, van Brouwershaven. — *J. B. Edwars*, van Boston. — *F. Field*, van Idem. — *J. P. van Ossenbrugge*, van Rotterdam. — Mejufr. *M. van Vliet*, van Idem. — *H. Hardes*, van Kaap de Goede Hoop. — *J. C. Londt*, van Soerabaija. — *K. F. Lammers*, van Cheribon. *D. Dunlop*, van Brouwerschaven: *Gerner*, van Nieuwdiep.

MARINE HOTEL. *van Woelderen*, van de Reede. — *W. van der Hoeven*, van Melbourn — *J. A. Boelhouwer*, van Idem. — *J. van der Meulen*, van Pamanoekan. — *C. Peters*, van Sijdneij. — *K. W. V. Muijden*, von Amsterdam. — J. *C. Berck*, van Idem. — Mejufvr. *P. F. van der Hell*, van Idem. — *L. van den Bor*, van Buitenzorg. — J. *E. van den Bor*, van Idem. — *A. C. van den Bor*, van Idem. — *H. A. van den Bor*, van Idem. — *W. C. van Barneveldt*, van Amsterdam. — *M.* J. *Noordhoek Hegt*, van Idem. — *F. van Wijleveldt*, van Serang. — *C. F. Erdbrink*, van Amsterdam. — *M. J. Pool* en *familie*, van Serang. — *M. Schaap*, van Onrust, — *B. Gansweijk*, van Samarang. — *F. Molenaar*, van Idem. — *L. Zeeman* en *Echtgt.*, van China. — *E. P. Repton*, van Buitenzorg. — *Schelten*, van Amsterdam. — *C. B. Brandligt*, van Samarang. — *E. van Duijn*, van Amsterdam. — *Visscher*, van Onrust. — *E. Busscher*, van Amsterdam. — J. *van Duijn E. Z.* van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *P. Buijs jr.* van Soerabaija. — J. *Versteegh*, van Djocjocarta. — Mevr. *Versteegh*, van Idem. — *W.* J. *Stort*, van Samarang. J. *N. Mooi*, van Texel. — Mevr. *Hoogvel* wed. *Schadelee*, van Nederland — *Wm. David*, van de Reede. — R. *Evers*, van Rotterdam. — *G. Bus*, van Tagal. — Mejufvr. *Elgenhuijsen*, van Nederland. — Mejufvr. *Speltie*, van Idem. — H. *Marnstra*, van Brouwershaven. — Mevrouw. *Matnstra*, van Idem — Mejufvr. *Marnstra*, van Idem. *W. C. Veenstra*, van Cheribon. — *g. van Tubergen*, van Samarang. — *Boelhouwer*, van de Reede.

Advertentiën.

Getrouwd:

D. F. A. BAUDUIN

met

J. E. C. DE HARRIGNY BROUWER.

BATAVIA, 27 *Augustus* 1857. (2578)

Getrouwd:

J. A. JOHAN

met

S. GREGORY.

BATAVIA, 2 *September* 1857. (2645)

Eenige Kennisgave.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, *B. E. E. Ockerse. geb. de Fisieat.*

DJOCDJOCARTA, den 7 *Augustus* 1857. (2621)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON *L. A. Desvelles. Caron.*

KLEPOK, 19 *Augustus* 1857. (2589)

Bevallen van een' ZOON, *A. W. E. Abeleven, Noorduyn.*

SAMARANG, 21 *Augustus* 1857. (2582)

Bevallen van eene DOCHTER, *P. J. Ettbracht, Tiedeman.*

GOENOENG KENDOER, 23 *Augustus* 1857. (2575)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, Mevrouw *J. L. F. Jungkurt, Koch.*

LEMBANG, 24 *Augustus* 1857. (2646)

Eenige Kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER *A. Deeleman, Tromp.*

BATAVIA, 30 Augustus 1857. (2619)

Bevallen van een' ZOON, *A. W. G. van Walchren, van der Jagt.*

BATAVIA, 30 Augustus. (2649)

Te Amsterdam is op den 29sten Junij van dit jaar in den ouderdom van bijna 71 jaren overleden, de Heer *Mr. J. Hooijman*, vader en behuwdvader van

(2564) K. F. JANSEN HOOIJMAN, en
M. A. JANSEN HOOIJMAN,
Van der Hout.

Overleden de jongste onzer lievelingen, *Josephine Caroline Marie*, in den jeugdigen leeftijd van bijna één jaar.

L. N. VAN MEEVERDEN.
(2633) A. T. VAN MEEVERDEN.

BATAVIA, 18 *Augustus* 1857. *Hofland.*

Overleden *Blanche Elise Elodie*, geliefde echtgenoot van

B. C. V. OCKERSE.

DJOCDJOCARTA, 21 *Augustus* 1857. (2622)

Heden overleed onze jongste lieveling, *Jean François*, bijna 8 maanden oud.

(2629) C. HELFRICH.
J. C. HELFRICH,
Couvreur.

WILLEM I, *den* 28 *Augustus* 1857.

Vendutie

op Donderdag den 3 September 1857,

voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van

diverse lijnwaden, fraai kinderspeelgoed, marmeren voorwerpen, een factuur Engelsche scheermessen, jagtmessen, matrozenmessen, pennenmessen, zagen, scharen, enz., lucifers, Bengaalsche Zeep, Engelsche wagen- en bendie tuigen, veeren en assen;

en ten elf ure precies,

van het perceel, gelegen in het Westerveld, blok M, 2de deel, No. 95, 96297, buurt of wijk Beerendrechtslaan, bij de verponding geregistreerd onder No. 7488, en toebehoorende aan den boedel van wijlen den heer *P. A. Evers.* (2592)

Op de vendutie van Donderdag 3 dezer zullen almede worden verkocht:

60 Sandelwood Paarden

waarvan de meesten zeer geschikt voor Rijpaarden.

(2635) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de vendutie van Donderdag zullen almede worden verkocht:

100 vaatjes BOTER,
100 HAMMEN.

(2636) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

BOEKEN-VENDUTIE

in de Societeit **de Harmonie**, te Batavia,

op Donderdag avond 3 September 1857,

door de ondergeteekenden,

van het restant der vroeger geannonceerde onverloot gebleven **BIBLIOTHEEK**, benevens eene **keurige collectie Boekwerken** van dagelijksche lectuur en studie; allen fraai geconditionneerd en meerendeels gebonden.

De Catalogus wordt Zaturdag met de Java-Bode rondgezonden, en is inmiddels gratis te bekomen bij

(2626) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Op Vendutie van Vrijdag den 4 September zal alsnog worden verkocht:

Eenige wit Porceleinen **Serviezen**, een partijtje **Anchovis** in potten en **Tomato Saus.**

(2638) JOHN PRYCE & Co.

Op de Avond-vendutie van 3 September zullen nog worden verkocht:

Een partij **Tooneel- en Verrekijkers** (Parijsch fabrikaat).

Een **Landmeters Astrolabium.**

Acht Ex. Derfeldens **Groote kaart van Nederlandsch Indië** (beschadigd aangebragt).

(2594) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Vendutie

op Vrijdag den 4 September 1857,

voor het Commissiehuis van *John Pryce & Co.*,
à 4 pCt. vendu-salaris,

van gekleurde katoen, prints, hemden, enz. jagtgereedschap, mail-, post-, velijn- en notitie-papier, ijzeren geldkisten, groote schaven, tafelmessen en vorken, slagters messen, een partij Amerikaansche riemen, ex »*Oriental*," een partij marmeren vazen; gouden hembdsknoopjes bijouteriën, zilveren lepels en vorken; eene groote partij Engelsche zilveren horologiën, goud in staven, brillante knoopjes, enz. enz. (2606)

Op de Vendutie van Vrijdag den 4 September 1857, zullen alsnog worden verkocht:

Een Sloep.
Een Chronometer en
Een stel Signalen van Marryatt,

afkomstig van het verbrande schip *Kandian Chief.*

(2609) JOHN PRYCE & Co.

Op Vrijdag den 4den September aanstaande zullen door de ondergeteekenden op Publieke vendutie worden verkocht,

ten 11 ure precies:

Het perceel gelegen op **Pabamboean** Blok A Deel No. 71 Verponding No. 7783, bestaande uit **vijf steenen pakhuizen, twee en vijftig kleine woningen** een **wagenhuis en stalling** almede een **ledig erf.**

Een huis en erf gelegen in **Roewa Malacca** Blok B Deel No. 88 Verponding No. 3113.

En drie gelegen op **Pinto Ketjiel**

als: een in Blok O Deel I Sectie I No. 27 Verponding No. 8096,

een in Blok O Deel I Sectie I No. 28 Verponding No. 8097,

een in Blok O Deel I Sectie I No. 41 Verponding No. 7902.

Voorts eenige **opstallen** behoorende tot den boedel van **YAP HOUW** No. 24 en 32.

(2603) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag den 4 September, zal almede worden verkocht ten 11 ure:

Een woonhuis en erf gelegen in **Gang Holle.** (Kebon Sirie), Blok M, 3de Deel, Sectie III. No. 188, Verponding No. 8128, thans bewoond door den Heer Last.

(2604) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag den 4 September 1857 zullen alsnog worden verkocht

ten $11\frac{1}{2}$ ure:

Vier huizen gelegen in kampong Ketapang nabij het Hospitaal te Weltevreden, om binnen den tijd van zes maanden te worden afgebroken; nadere Informatien zijn te bekomen bij den onder Directeur der Genie of bij de ondergeteekenden.

(2605) JOHN PRYCE & Co.

---

ning, en ook omtrent mijne familie in de *Noodhut*, die aan alle Rijnschippers bekend is, in te winnen, en kwam zoo doende bij schipper Frederiks verzeild. Dadelijk, bij de eerste ontmoeting, herkende ik in hem onzen ouden vriend. Hij had zijnen zoon aan boord, dien hij onverwijld aan mij voorstelde. Gij begrijpt, welk eene vreugde het mij veroorzaakte, uit zijnen mond te vernemen, hoe het met u gesteld was; en daar ik op het punt stond om naar Gelderland te vertrekken, sloeg ik hem voor om met mij de reis te doen, ten einde te zamen u met een bezoek te verrassen. Gisteren voerde ons de spoortrein naar Arnhem, waar wij dezen nacht aangekomen, geene gelegenheid vonden om door te reizen. Daar ervoeren wij eerst regt, hoe jammerlijk het er in de Lijmers uitzag. In plaats van heden morgen regt door te gaan, zoo als eerst mijn plan was, maakte ik, op den raad uws zoons, met hem eerst den kleinen omweg naar uwe woning, ten einde door u, omtrent den toestand der overstroomde landstreek, nader onderrigt en misschien door uwe hulp in staat gesteld te worden, om mijne vrouw des te spoediger weder te kunnen vinden. En dit is dan werkelijk ook zoo geschied, Barend, — zoo besloot de heer Pieters zijn verhaal — daar ik in u niet alleen mijn geliefden en edelmoedigen broeder wederzie, maar ook uit uwe hand het pand terug ontvang, dat mij het dierbaarst is op aarde." —

Het was feest in de *Noodhut*, wie, ofschoon dagelijks getuige van de reinste genoegens van het familieleven, echter zulk een vreugdedag niet heugde. Al had men er niet op het bezoek van zoo voorname gasten gerekend, de blijde stemming, die er heerschte, stelde hen in ruime mate schadeloos voor het gemis van gerieflijkheden, waaraan zij misschien ten hunnent gewoon waren. — Eerst laat in den avond keerde de loods huiswaarts, met last om in het naburige betuwsche stadje een logement voor den heer Pieters en de zijnen in gereedheid te doen brengen, want hij was niet voornemens weder spoedig afscheid van zijn broeder te nemen.

Den volgenden namiddag naderden twee groote roeibooten, vol menschen, de visscherswoning. Barend, die ze van verre had zien aankomen, twijfelde niet, of het waren bevriende ingezeten uit het naburige stadje, die van den loods de onverwachte komst zijns broeders vernomen hebbende, hem welkom kwamen heeten. Doch, toen deze vaartuigen bij den heuvel aanlegden, herkende de visscher, die met zijn broeder naar buiten ging, om deze bezoekers zijner eenzame woning te ontvangen, tot zijne verwondering onder hen allen slechts den burgemeester met de wethouders zijner gemeente, een paar leden van het dijkbestuur en de veerlieden; al de overigen waren zeer deftig gekleede heeren, onder welke er zich een bevond, wien geheel het hem begeleidend gezelschap het eerbiedigst ontzag betoonde. Deze trad, nadat al die vreemde personaadjen met hem waren uitgestapt, onder geleide van den burgemeester, hun vooruit en regt naar den visscher toe, die met zijne muts in de hand bedremmeld den staet stond af te wachten.

— »Brave en moedige man, — zoo sprak de voorname vreemdeling hem aan — uw menschlievend en roemwaardig gedrag bij de redding van ongelukkige slagtoffers der vreeslijke ramp, die geheel het land in rouwe dompelt, is mij ten oore gekomen. Ik wil door een eere blijk mijner goedkenring uwe verdiensten beloonen, in zoover althans menschenlof en hulde gene heldendeugd beloonen kunnen, en heb bevolen, dat men mij ten bekwamer tijd aan u herinnere."

Barend, die zich anders niet ligt van zijn stuk liet brengen, was geheel onthutst door deze hem onverklaarbare toespraak, en zag verlegen den burgemeester aan, die hem op de hoogte bragt met de woorden: »Het is Zijne Majesteit, onze geëerbiedigde Koning, die zijne noodlijdende onderdanen in de overstroomde gewesten ter hulp snellende, op hoogst deszelfs doortogt alhier van uwe heldhaftige reddingspogingen heeft hooren gewagen, en zich verwaardigt u, Barend Pieters in uwe woning met een persoonlijk bezoek, als een openbaar bewijs zijner hooge onderscheiding, te vereeren."

VENDUTIE

op Maandag den 7den dezer,

voor de Partnuen van de Heeren **J. de Fiennes & Co.**, aan het Stadhuisplein, door *Cassalette & Co.*

der, wegens tijdgebrek, op de vendutie van 31 passato onverkocht geblevene dames mode artikelen, heeren hemden, gemaakte kleederen, hendie jassen, parfumeriën, galanteriën, kinderwagentjes, enz., stellen mahonyhouten meubelen, met marokijn leder bekleed, tafels met marmeren bladen, kleerkasten, ledikanten, enz., enz., schilderijen, alcatieven, plaatwerken, serviezen, wijnen en andere dranken, vruchten, enz., eene partij djatihouten balken geschikt voor stellingen, enz. (2639)

Vendutie

op Maandag den 7 September 1857,

op het Plein der Javasche Bank, door *van Slooten, Morgan & Co.*, van

150 SUMBAWA PAARDEN,

waaronder verscheidene mooije spannen, van af heden op genoemd plein te bezigtigen. (2634)

Vendutie.

Op Woensdag den 9 September 1857,

voor het Commissiehuis van *John, Pryce & Co.*

A 4 pCt. Vendu-Salaris.

van eene factuur ijzerwerk, pas aangebragt, bestaande uit een groot assortiment sloten, schroeven, kleine spijkertjes, Messen en Vorken, Lepels, Hand- en Trekzagen, Vijlen, Schroeven, Scharnieren, Hengsels enz., enz. (2608)

Verkoop van Rigamasten.

Op een nader te bepalen dag in de maand *September* zullen de ondergeteekenden op publieke Vendutie verkoopen:

84 STUKS RIGAMASTEN

metende 31 voet lengte en 9 dm. diameter
tot 33 „ „ „ 23 „ „

aangebragt per Ned. schip **PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN** en ter bezigtiging liggende op het Heemradenplein alhier.

Inmiddels uit de hand te koop.

(2622) JOHN PRYCE & Co.

GRASBOTER,

Zoetemelksche-, Komijnen- en Zwitsersche Kaas in blik.

Hammen, Rookvleesch,

en eenen ruimen voorraad **VERSCHE PROVISIEN**,

bij

(2640) CASSALETTE & Co.

Deugdzame Stangen in diverse soorten, voor wagen- en bendi paarden, Stijgbeugels en Riemen, Hoofdstellen voor rijpaarden, Zadels met toebehooren, fraaije Engelsche patent Hangsloten, dito Scheermessen en Aanzetriemen, ijzeren Kinderledikanten, Keukengereedschappen, fijn Klamboegoed, Galerijen en Hangers voor Gordijnen, gebleekt en ongebleekt Russisch Linnen, Damast Tafel- en Servetgoed, alsmede losse Juweelen, diverse Dranken en Provisiën, bij

(2625) LOURAN & VAN WALCHREN.

Verkrijgbaar:

Berrisford's Improved Patent Weighing Machines,

zijnde Weegtoestellen om tot 2000 ponden te gelijk te kunnen wegen.

Bij

(2641) CASSALETTE & Co.

Mad. Jne Coquelin,

désirant liquider dans le courant de l'année, a l'honneur d'informer qu'elle a offrir en vente, une grande partie de Marchandises de choix, **au Rabais**, dont le détail suit:

Elle n'en continuera pas moins, jusqu'à son départ, à se charger comme par le passé de la confection des Robes, Corsets, etc.

Soieries de Lyon, Chine et Japon, Rideaux brodés. Robes Mousseline brodée, Mantelets, Costumes d'Enfants, Barèges, Jaconas et Mousseline imprimée, Mouchoirs de batiste, Crèpes, Rubans, Passementerie, Franges, Galons, Fleurs, Bandes brodées et entre deux, en Mousseline et Jaconas, Blonde et Dentelles, Gants en soie et en fil d'Ecosse, Gants Jouvin 1ère qualité, Mitaines, Chapeaux d'Amazone et Chapeaux de Paille, pour hommes et enfants, Bas et Chaussettes, Souliers et Bottines, Parfumerie et Mercerie, Eventails, Objets d'Étagères, Peignes d'Ecaille de tout genre, Petits Peignes d'ivoire en boite. Bontons d'Oreilles en Or, Service Ruoltz, etc.

Violons fins et ordinaires, Archets, Métronôme, Boites à Violon et Musique pour Violon. (2601)

La Soussignée a reçue un Assortiment de Dentelles, blanche et noir de toutes largeurs, Blonde blanche, Chapeaux pour Dames et Enfants, Mantilles, assortiment de Ciseaux, Fleurs, Plumes, Coiffures, Rubans, Souliers Satin blanc, Bas de Soie blancs et noir, unis et brodées, Robes de Fantaisie, Parfumerie, Brosses de toute sortes.

Gants placés pour Dames et Messieurs.

(2610) M. JANET.

In Commissie ontvangen:

Gekleurde **Paarden Dekens** en **Bronzen Beelden** van **LAURENS KOSTER**.

(2607) JOHN PRYCE & Co.

BESTE AMERIKAANSCHE ZEEP

à *f* 8.25 per kistje

bij

(2563) JACOMETTI & Co.

IJZERBAAS,

geschikt voor Dispensatien, Pianino's enz.

Verkrijgbaar bij

(2598) GEBR. ROSELIE & Co.

GRASBOTER

van het gerenomeerde merk, gebr. Van Rossem, pas aangebragt per *Cortgene.*

bij

(2577) ABEELEN, DENNISON & CO.

TE KOOP **Een Koperen Stoom-Machine** om Zout water **ZOET** te maken, zeer geschikt voor vaartuigen. Adres

(2588) H. M. VAN DORP.

Te Koop of te Huur gevraagd:

Een aangenaam gelegen Huis, liefst op het Koningsplein.

Adres

(2599) H. M. VAN DORP.

Te Koop

wordt aangeboden een, pas alhier van Europa aangebragte **TOURWAGEN** (Americaine) naar de laatste smaak en zeer solide bewerkt. Te bezigtigen bij

(2644) LANDBERG, BIZOET DE BIE & Co.

Te Koop.

10 Aandeelen in de Maatschappij tot Bevordering van Mijnontginningen in Ned. Indië

(2602) JOHN PRYCE & Co.

Uit de hand te Koop,

een **Koets Coupé** en een span goed gedresseerde hardloopende **Wagenpaarden.**

Te bevragen bij

(2579) WEBER, (Passerbaan.)

STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ

JAVA'S WELVAREN.

Kapitaal

EEN MILLIOEN VIJF MAAL HONDERD DUIZEND GULDEN,

gesplitst in Zes Duizend Aandeelen, elk groot

Twee Honderd en Vijftig Gulden,

te betalen in stortingen van vijf en twintig procent met termijnen van ten minste drie maanden, telkens eene maand te voren door de Javasche Courant en de Java-Bode aan te kondigen.

Voor deze Maatschappij, waarvan de Statuten de Regering ter goedkeuring zijn aangeboden, worden **voorloopig** inschrijvingen aangenomen, van den 20sten Augustus 1857:

Te Batavia, ten kantore van notaris *J. C. Meijer*,
„ Samarang, „ „ „ *Dorrepaal & Co.*
„ Soerabaya, „ „ „ *Majoe, Maisen & Co.*

alwaar de Statuten ter inzage liggen.

De daarbij bepaalde 1ste storting van 2½ procent bij de inschrijving zullen worden ingevorderd, zoodra de som van Een Millioen Gulden is volgeteekend en de Statuten door de Regering zijn goedgekeurd. (2623)

De trekking der Loterij ten behoeve des boedels van wijlen Mevrouw de Wed. D. Crawfurd heeft den 20sten Augustus plaats gehad en zijn prijzen gevallen op de navolgende nummers:

No.	20	prijs No.	8.	No.	106	prijs No.	10.
„	31	„ „	9.	„	139	„ „	11.
„	32	„ „	13.	„	142	„ „	7.
„	49	„ „	12.	„	144	„ „	6.
„	70	„ „	1.	„	146	„ „	3.
„	92	„ „	2.	„	147	„ „	4.
„	101	„ „	5.				

(2616) GEBR. BEYNON.

Wissels op Nederland

bij

(2624) DÜMMLER & Co.

Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente.

(Kantoor Batavia.)

De ondergeteekenden brengen ter kennis van heeren deelhebbers, dat de balans over het jaar 1856, ten kantore der Maatschappij, van af heden ter visie zal liggen gedurende 14 dagen, alsmede dat de uitdeeling op de Algemeene Vergadering van Deelhebbers te Amsterdam is bepaald op *f* 80.— per aandeel, tot welker betaling tegen invulling en afgifte der Coupon van genoemd jaar, dagelijks zal worden gevaceerd van 10 tot 1 ure.

T. H. ZIMMERMAN, } *Administrateuren.*
V. J. VAN DOLDER, }

BATAVIA, *den 21sten Augustus* 1857. (2617)

De Koning onderhield zich geruimen tijd met de visschersfamilie. Barend moest hem omstandig zijn reddingstogt verhalen en zou, ten nadeele van zijn eigen lof, wel het meeste verzwegen hebben, als niet de burgemeester telkens zijn gedrag had doen uitblinken, waar de nederige man het in de schaduw trachtte te stellen. De Koning luisterde opmerkzaam en met belangstelling naar de minste bijzonderheden, drukte bij zijn vertrek den wakkeren visscher de hand, en liet in de *Noodhut* allen opgetogen over zijne minzaamheid.

Eenige dagen daarna las men in de nieuwsbladen, dat de visscher Barend Pieters benoemd was tot broeder der orde van den nederlandschen Leeuw. — Wie nu verleden jaar de *Noodhut* bezocht, zag er een net en ruim huis naast gebouwd, waar de vrouw van kapitein Pieters woont, en waar deze zeeman, als hij met Barends oudsten zoon, die nu de voetstappen van oom Willem volgen mag, van eene zeereis terugkomt, de gelukkigste dagen zijns levens slijt.

G. H. E. N. Scholten.

De Smid van Antwerpen.

Het sloeg twaalf uren op de groote klok van St. Pieter. De stilte van den nacht werd ter naauwernood afgebroken door het kabbelend geluid, veroorzaakt door eene schuit, welke schielijk den Tiber overstak, ook even weinig door het geplas der riemen, die regelmatig op het water vielen. In die schuit waren twee personen: de een was de schipper; de ander, in eenen grooten mantel gewikkeld, zat tegenover den eersten. Niettegenstaande de breede plooijen van dien mantel, was het ligt daaronder eene edele gestalte te ontdekken. Zijne houding was schoon, en zijne oogen vol uitdrukking en leven. Buitengewoon schoon hair viel in zwarte lokken over zijne schouders af, en hij droeg eene sierlijke muts van zwart fluweel, eenigzins op een oor geplaatst en versierd met eene veder, vastgehouden door eenen haak glinsterende van edelgesteenten; zijne open gewerkte schoenen waren met borduursels afgezet en verraadden de dragt van eenen elegant uit de eerste jaren der zestiende eeuw.

Het was op eenen schoonen zomernacht: de volle maan schitterde aan den schoonen, zuiveren, wolkeloozen hemel van Rome, het koepeldak van St. Pieter verhief zich trotsch en prachtig boven de rijke paleizen, die het aan alle zijden omgaven. De laatste slagen van de klok hadden pas weerklonken, toen de schipper, zijne riemen latende vallen, opstond: zij waren aan den overzijde gekomen. De jonge cavalier, op den oever gesprongen, trad haastig langs den oever der rivier voort, toen hij op eens door eenen onvoorzienen hinderpaal werd tegengehouden. Drie gewapende mannen traden hem in den weg. Zijne mantel af te werpen, zijnen degen te trekken om zich in staat van verdediging te stellen, tegen dezen drie dubbelen aanval, dat alles was het werk van één oogenblik.

(*Wordt vervolgd.*)

SPAARBANK.

Zitdag op den 2 en 16 September.
(2642)

Militaire Societeit Concordia.

THÉ-DANSANT,

Zaturdag den 5den September 1857.
Namens de Directie,
De Secretaris,
(2600) E. H. GOTHRING VINNIS.

Avec l'Autorisation de Mr. le Résident de Batavia.

Mr. POTIER,

a l'honneur d'annoncer au Public qu'incessamment il ouvrira au Koningsplein, un

COSMORAMA

UNIVERSEL.

Venant de Paris.

Il y sera exposé les Points de Vue les plus remarquables de l'Europe, de l'Amérique, etc.

Un avis ultérieur fixera le Jour de l'Ouverture, ainsi que le Prix d'Entrée.

Mr. Potier espère que la nature de son spectacle sera telle et que les soins qu'il y a apporté lui mériteront la Présence et l'approbation du Public de Batavia, sa plus belle récompense.

Votre très humble Serviteur,
(2516) AD. POTIER.
Batavia, le 29 Août 1857.

De Ondergeteekende, passagier aan boord het Ned. schip *Maria Elisa* kapt. *van der Putte*, betuigt bij deze zijnen hartelijken en opregten dank aan den Gezagvoerder, voor de in alles opsigte beleefde en goede behandeling, gedurende de reis van Samarang naar Nederland, zoowel aan hem als aan zijne vrouw en zes kinderen bewezen.

H. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT.
(2630) *Kapitein der Administratie.*
's Gravenhage, den 25 April 1857.

Als eenige importeurs van den Jenever der Heeren **A. van Hoboken & Zonen** te **Schiedam**, achten de ondergeteekenden het niet overbodig mede te deelen, dat op *Java* Jenever wordt ingevoerd, waarvan de merken min of meer overeenkomen met die der genoemde Heeren. Daarom vermeenen zij in herinnering te moeten brengen, dat, behalve het bekende *brandmerk der kelders* en het *glaswerk der fleschen*, op den kurk van elke flesch, ten blijke van echtheid, de onderstaande papieren etiquette is geplakt:

(2628) REIJNST & VINJU.
Batavia, den 1 September 1857.

Wordt gevraagd: eene Europesche **BONNE**, om eene Dame en vier jonge kinderen op reis naar Europa te vergezellen. Lett. A. te Tagal. (2583)

Boekhandel Van Haren Noman & Kolff.

Ontvangen:

De Vierde volledige Uitgave van
HILDEBRANDS Camera Obscura *f* 6.
JONATHAN, Waarheid en Droomen *f* 4.

Beide werken gebonden in rood linnen band en versierd met de laatste schetsen der beroemde auteurs.

Nieuwe Hollandsche en Fransche Lektuur voor Leesgezelschappen. (2551)

Boekhandel van H. M. VAN DORP,
te Batavia.

Engel, Specielle Pathologische Anatomie, mit vorzüglicher Berücksichtigung der Bedürfnisse des Arztes und Gerichtsanatomen *f* 18,—.
Hamon, Traité élémentaire de Zoölogie, 4 volumes, avec gravures *f* 1,—.
Kolaczek, Lehrbuch der Botanik; ein Führer ins Pflanzenreich, mit 400 Holzschnitten *f* 12,—.
Rokitansky, Pathologische Anatomie I & II *f* 30,—.
Mohl, Lehrbuch der Geburtshülfe *f* 20,—.
Hyrtl, Lehrbuch der Anatomie des Menschen *f* 15,—.
Linhart, Operationslehre, 1856, 2 Th. *f* 12,—.
Stromeyer, Kriegsheilkunst, 2 Th. *f* 17,—. (2631)

Muzijkhandel van H. M. van Dorp,
te Batavia.

Revius, Muzikale Catechismus, allereerste grondbeginselen der Muzijk *f* 2,—.
Herz, Clavierschule
Hunten, Methode de Piano.
Le Carpentier, id.
Bertini, id.
en vele nieuwe Muzijk voor Piano.
Fraaije *Ackermans* en andere **Verw- en Teekendoozen.** (2632)

Gids door het Leven.

Handboek der Wellevendheid; Gids voor jonge lieden van beiderlei kunne, om zich in Gezelschap, op Bals, in de omgang met het mannelijk en vrouwelijk geslacht en in andere omstandigheden behoorlijk te gedragen.
Prijs *f* 3. Franco per post *f* 4.
(2586) H. M. VAN DORP.
Batavia, 1857.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. F. Eijben, Jr. verlaat Java. (2563)

Naar Singapore over Muntok en Riouw.

De **KONINGIN DER NEDERLANDEN** op den 11den dezer. Adres
(2648) MACLAINE, WATSON & Co.
Directeuren der N. I. St. Maatschappij.

Het Stoomschip **PADANG** zal na aankomst der verwacht wordende landmail via Samarang en Soerabaija, naar Macassar, Timor en de Moluccos vertrekken.
Informatien bij
(2637) W. CORES DE VRIES.
Batavia, 2 September 1857.

Vracht en Passage naar Samarang

wordt aangeboden per het schip **GENERAAL MICHIELS**, kapt. **P. G. Visser**, om in het begin der volgende week, derwaarts te vertrekken.
Informatien te bekomen bij
de Agenten,
(2647) VAN DER BURG, VRIESENDORP & CO.
Batavia, 2 September 1857.

Voor vracht en Passage naar Soerabaya

wordt aangeboden het Ned. barkschip **SOUBURG**, Kapt. **H. B. L. Evers**, om in de eerste helft der volgende week derwaarts te vertrekken.
Adres bij *de Agenten*,
(2642) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Soerabaija

wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. schip **DOELWIJK**, kapt. **K. J. Swart** om tegen den 10den dezer derwaarts te vertrekken.
Adres bij den *Gezagvoerder* in het *Java Hotel* en bij
(2612) B. KOPERSMIT & CO.
Batavia, 1 September 1857.

Vracht en Passage naar Samarang en Soerabaija

wordt aangeboden met het goed ingerigt Ned. Ind. Fregatschip **SARA ELEONORA** kapt. **D. Schuyuer**, om binnen weinige dagen van hier te vertrekken.
Nadere informatiën te bekomen bij
de Agenten,
(2618) G. BAHRE & G. KINDER.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden per het schip **GENERAAL MICHIELS**, kapt. **P. G. Visser**, hebbende uitmuntende inrigtingen voor passagiers. Het vertrek zal in het begin der maand October van hier plaats hebben.
Adres bij den Gezagvoerder in het Hotel der Nederlanden, en bij
de Agenten,
(2620) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.
Batavia, 2 September 1857.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het snelzeilend Pruissische schip **MARTIN FRIEDERICH**, gevoerd door kapt. **C. Peters**.
Nadere informatiën te bekomen bij de Heeren *Ruyl, Crawler & Co.* te *Soerabaija*, en alhier bij
(2613) B. KOPERSMIT & CO.
Batavia, 1 September 1857.

Met de schepen

STAD NIJMEGEN, Kapt. **H. P. Cruis**, dagelijks alhier van de kust terug verwacht wordende en **PRESIDENT VAN RIJKEVORSEL**, Kapt. **C. Vermeij**, tegen medio dezer van hier vertrekkende wordt alsnog Passage naar Nederland aangeboden.
Adres bij *de Agenten*,
(2643) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het welbekende snelzeilend Ned. schip **DOELWIJK**, gevoerd door kapt. **K. J. Swart**. Deze bodem varende eenen bekwamen scheepsdoctor is allerkeurigst ingerigt en bijzonder aan te bevelen voor kleine familiën. Het schip zal waarschijnlijk medio October direct van hier vertrekken.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren *Fraser Eaton & Co.* te *Soerabaija*, alhier bij den gezagvoerder in het Java-Hotel en bij
de Agenten,
(2615) B. KOPERSMIT & CO.
Batavia, 1 September 1857.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het Nederl. schip **WATERLOO**, kapt. **D. Dekker**. Deze bodem vaart eenen geëxamineerden Doktor en is overigens zeer doelmatig uitgerust. Het vertrek is voorloopig bepaald van hier in het begin der volgende maand.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoerder te Soerabaija en alhier bij
de Agenten,
(2614) B. KOPERSMIT & CO.
Batavia, 1 September 1857.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend schip **CORTGENE**, kapt. **D. Dunlop**, speciaal ingerigt en volmaakt uitgerust voor den overvoer van passagiers; aan boord bevinden zich een geëxamineerd geneesheer en eene melkgevende Hollandsche koe.
Het schip zal laden te Pecalongan en Tagal, werwaarts het denkelijk tegen het laatst der volgende week zal vertrekken, om van daar over Batavia de terugreis naar Rotterdam aantenemen. Het zal op beide laadplaatsen te bevragen zijn bij den gezagvoerder en alhier bij de ondergeteekenden, bij wie een plan der inrigting ter inzage ligt.
(2596) REIJNST & VINJU.
Batavia, den 29 Augustus 1857.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden per het nieuw snelzeilend barkschip **DRIE GEZUSTERS**, kapitein **G. C. Fischer**, zijnde hetzelve bij uitstek net en gemakkelijk ingerigt voor den overvoer van passagiers 1ste en 2de klasse, en bijzonder aanbevelenswaardig ook voor familiën.
Adres te Soerabaya bij den gezagvoerder en alhier bij
de Agenten,
(2611) JACOMETTI & Co.

Naar Nederland.

Wordt Passage aangeboden met het snelzeilend Ned. fregatschip **PHILIPS VAN MARNIX**, kapt. **E. van Duyn**, voerende eenen bekwamen Doctor en voorzien van gemakkelijke en ruime inrigtingen.
Informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder te Passaroeang en alhier bij
de Agenten,
(2585) B. KOPERSMIT & Co.
29 Augustus 1857.

Met het snelzeilend fregatschip **TONIA**, kapt. **C. F. Zeeman**, wordt passage naar Nederland aangeboden. Deze bodem is bij uitstek keurig ingerigt en volkomen uitgerust tot het overvoeren van passagiers.
Informatien zijn te bekomen bij den Gezagvoerder te Passaroeang en alhier bij
de Agenten,
(2584) B. KOPERSMIT & Co.
29 Augustus 1857.

BATAVIA.

Ll. Zondag, omstreeks 5 uur in den namiddag, vond alhier een ongeluk plaats, hetwelk wel vermeldingswaardig is, vooral omdat het tot waarschuwing kan strekken voor jonge lieden, die zich te jeugdig en onervaren aan het jagtvermaak overgeven.
Een jongeling, A. v. H., genaamd, ging met de drie gebroeders L..., op genoemden namiddag, achter de slagterij van den heer de Raad, in den Gang Petjenongan, jagen.
Het geweer, dat A. v. H... met den loop naar achteren gekeerd, in handen hield, ging, toen hij eenen sprong over eene sloot wilde doen, eensklaps af, en de hagels, waarmede het geladen was, kwamen ongelukkiglijk in het linkerbeen (iets onder de knie) van den jongste der gebroeders L..., zijnde een knaapje van 9 jaren oud, die juist achter hem stond,

BIJVOEGSEL
behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 2 September 1857, No. 70.

de knaap, geheel buiten kennis, naar de ouderlijke woning werd gedragen.

Volgens verklaring van den 1sten stadsgeneesheer Dr. Eisinger, onder wiens bekwame behandeling de gewonde knaap zich thans bevindt, moet de wonde zeer gevaarlijk zijn, want de kuit en het scheenbeen van den ongelukkigen knaap zijn verbrijzeld.

Het is evenwel te hopen, dat de gewonde, door de zoo algemeen bekende bekwaamheid van den heer Dr. Eisinger, weder moge opkomen.

— Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:

Uw geacht blad van 27 Junij ll., No. 57, deelt het berigt mede van het verongelukken eener praauw bandong, op de hoogte van Mampawa, welke den 13den Mei te voren van Pontianak was vertrokken, waarop zich als passagier bevond de aspir. betaalmeester Zubli, en dat de goederen van genoemden officier, alsmede die van zijnen bediende en der bemanning, daarbij verloren zijn geraakt. Daarbij is echter vergeten te vermelden, dat daarmede niet alleen de dienst- maar ook alle particuliere brieven, bestemd voor deze kust (uitgezonderd voor Pontianak), zijn verloren geraakt, welke met de stoomboot den 10den Mei van Java verzonden zijn.

Deze aanvulling van dat berigt zal noodig zijn tot narigt voor hen, welke met de post van de maand Mei ll., hetzij dienst- of particuliere brieven naar de westkust van Borneo hebben gezonden.

Amboina. Van af medio Junij tot ultimo Julij, kenmerkte zich de weêrsgesteldheid door bijna aanhoudende regens en guur weder.

Volgens berigt van den civielen gezaghebber van Wahaaij, had de bevolking van de tot zijne afdeeling behoorende negorij Sawaaij zich schuldig gemaakt aan openlijk verzet, gepaard met beleediging en bedreiging van zijnen persoon, en maakten de onder die negorij staande alfoersche stammen van Oppin en Nisawale, door hun aanwezen in de onmiddelijke nabijheid der hoofdplaats, de omstreken onveilig.

Z. M. stoomschip *Etna* is, ter overbrenging van een detachement van 25 man, naar Wahaaij gezonden, ten einde zoo noodig die zwervende alfoersche stammen van daar te verdrijven en de bevolking der negorij Sawaaij tot haren pligt terug te brengen.

Ternate. Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van 26 Augustus, nopens het bevrijden van eenige Europesche schipbreukelingen uit handen der bevolking van het eiland Wandessi in de Geelvinksbaai (Nieuw-Guinea), deelen wij hieronder meer bijzonderheden dienaangaande mede.

Zooals reeds in ons nummer van 29 Julij jl. werd vermeld, is Z. M. stoomschip Etna, met den resident van Ternate aan boord, den 8 Junij naar Nieuw-Guinea vertrokken.

Het vertrek had op gemelden datum plaats en, na vier dagen, den 12 Junij, kwam het stoomschip in de baai van Doreh ten anker.

Het in die baai liggende eiland Mansinam wordt, behalve door eenige huisgezinnen van inboorlingen, door de twee zendelingen Ottow en Geisler bewoond. De laatstgenoemde kwam aan boord van het stoomschip en deelde mede, dat drie der schipbreukelingen zich ten zijnent bevonden, dat een intusschen overleden was en dat de zendeling Ottow afwezig was, om de noodige praauwen te erlangen, ten einde de reis naar Ternate te ondernemen.

De schipbreukelingen werden daarop naar het stoomschip overgebragt en aan de zorg toevertrouwd van den officier van gezondheid, welke zij zeer behoefden, want, niettegenstaande de liefderijke behandeling van de zendelingen, leden zij nog steeds aan bekomen wonden.

Nadat de dood van den vierden schipbreukeling bevestigd werd bevonden en men te vergeefs getracht had, om de daders op te sporen van de den schipbreukelingen aangedane mishandelingen, en nadat aan de hoofden van verschillende negorijen ten strengste was aanbevolen, om bij schipbreuken altijd de meest mogelijke hulp te verleenen en de schipbreukelingen, van welken landaard ook, onmiddelijk naar Doreh of wel naar Selawatti of Gebé over te brengen, hetgeen zij beloofden te zullen opvolgen, werd op den 22 Junij de terugreis aangenomen.

Den 28 Junij werd te Ternate geankerd en aldaar door de schipbreukelingen de op het volgende nederkomende verklaring afgelegd:

Zij zijn genaamd:

Jan Josiassen, (matroos) geboren te Sijlt in Denemarken;

Carl Eduard Jensen, geboren te Inselför (Schleeswijk), en Gustav Stamer, geboren te Resberg bij Hamburg, beide scheepsjongens, en hebben allen gediend op de Hamburger schoenerbrik *Posa*, gezagvoerder M. Boijsen.

Den 19 Augustus 1856 was genoemde bodem, met eene lading ijzer, lood en andere koopmansgoederen, van Hamburg gezeild, met bestemming naar Hongkong en Whampoa.

De wegens het slechte weder aan tuig en schip bekomen schade, noodzaakte den gezagvoerder Lissabon aan te doen, hetgeen in het laatste van September plaats had; met het herstellen der schade verliepen ongeveer vijf weken.

De reis werd daarna zonder verdere ontmoetingen voortgezet, doch, in den nacht van den 9 op den 10 Januarij, stootte het schip met zulk eene kracht op de Helene Reeks, liggende beoosten het N. gedeelte van Gilolo op 131° 30' tot 50' Oosterlengte en op 2° 50' tot 3° Noorderbreedte, dat aan de redding van het schip niet te denken viel.

Het gelukte den gezagvoerder zich met al de opvarenden, tien in getal, te redden in de grootste der twee beschikbare sloepen, voorzien met eenige in der haast medegenomene scheepsinstrumenten, papieren en eene kaart; van levensmiddelen kon niets worden medegenomen dan een zak brood, een ham en twee kleine vaatjes met wijn. Door den spoed, waarmede men genoodzaakt was te werk te gaan, had men slechts vier riemen kunnen medenemen en werd daarmede en met een in de sloep gevonden bramlijzeil om de zuid gestuurd.

Na omstreeks 14 dagen in dien toestand te hebben doorgevaren, zonder een schip te zien, bereikten zij land, alwaar zij hoopten eenig voedsel en water te bekomen, hebbende hun voedsel dagelijks bestaan uit een stukje brood en een sneedje ham, terwijl de nu en dan vallende regen, welke werd opgevangen en met wijn vermengd, hunnen dorst eenigermate stilde. Bij den wal komende zagen zij twee praauwen, elk met 6 menschen bemand, van wie zij in ruil tegen een kleedingstuk een weinig water kregen. Intusschen gingen eenigen hunner aan den wal, om te trachten meer water op te doen, doch de kapitein, het voorkomen der inlanders, die allen gewapend waren, niet vertrouwende, besloot vóór het invallen der duisternis van daar te vertrekken. Dit werd echter zoo veel mogelijk door de inboorlingen tegengegaan, en toen het den schipbreukelingen eindelijk gelukte van land af te steken, werden zij door de twee praauwen gevolgd, die zich regts en links van hunne sloep plaatsten en hen geruimen tijd hevig met pijlen beschoten, ten gevolge waarvan de kapitein en de opperstuurman het leven verloren en al de overigen gewond werden.

Na verloop van 10 dagen kregen zij weder land in het gezigt, hetwelk later is gebleken te zijn Amberpon in de Geelvinksbaai, en zagen zij twee kleine praauwen, elk bemand met 6 of 7 man, die hen met pijlen beschoten. De schipbreukelingen werden hierdoor tot wanhoop gebragt; eenige hunner sprongen in de golven met het voornemen, om een einde aan hun leven te maken, waardoor twee, de timmerman J. Schultze en de matroos J. Ludert, verdronken; de scheepsjongens Wachmalk en Stamer werden door de inboorlingen opgevischt en de nog overblijvende vier lagen deerlijk gewond in de boot; twee hunner zijn kort daarna overleden.

De matroos Josiassen en de scheepsjongen Jensen, werden door de inboorlingen naar eene kampong gevoerd en aldaar zoo veel mogelijk verpleegd; hetzelfde gebeurde met de scheepsjongens Stamer en Wachmalk, sedert overleden, doch in eene andere kampong.

Zij bleven daar ongeveer twee maanden en werden aanvankelijk vrij goed behandeld, doch later onthield men hun het noodige voedsel en werden zij gedwongen om, niettegenstaande hunnen uitgeputten en ziekelijken toestand, werk te verrigten. Eindelijk werden zij door de bovengenoemde zendelingen losgekocht en liefderijk opgenomen, doch van toen af tot de aankomst van het stoomschip hadden zij steeds met koortsen te worstelen, waartegen de meest zorgvolle behandeling der zendelingen niets vermogt.

De drie bevrijdde schipbreukelingen zijn naar Amboina overgebragt en in het hospitaal ter verpleging opgenomen; zoodra hunne gezondheid zulks gedoogt, zullen zij naar Batavia worden opgezonden.

Door de *Etna* is ook onderzoek gedaan naar het hoofd van de praauwen, die de sloep van de *Posa* ten tweedenmale hebben aangerand. Het is overtuigend gebleken, dat die persoon in een gevecht met bergbewoners was omgekomen. De plaats van de eerste aanranding is, ondanks de zorgvuldigste nasporingen, niet gevonden.

(*Jav. Cour.* 29 Augustus)

Zuid- en Ooster Afdeeling van Borneo. De weêrsgesteldheid, gedurende de maand Julij, kenmerkte zich hier door vele en zware regenbuijen, dikwijls vergezeld van hevige windvlagen.

De rijst-oogst te Bandjermasin liet zich niet gunstig aanzien. Te Koetei en Boeboengan blijft de rijst-oogst gunstige en te Pasir middelmatige uitkomsten opleveren.

Z. M. schoenerbrik *Saparoea* deed, in de maand Mei, op het gerucht dat zich zeeroovers op de kust van Koetei ophielden, eenen kruistogt derwaarts, doch heeft niets van zeeroovers gezien of vernomen.

(*Jav. Cour.* 2 September.)

Soerabaya, 26 Augustus. Heden middag om 1 uur, ontstond er weder brand in eene der rijkst bevolkte kampongs op Simpang, die in een zeer korten tijd plus minus honderd steenen en bamboezen huizen in de asch legde. Aan de doelmatige aangebragte hulpmiddelen van wege het bestuur en het brandspuitwezen is het te danken, dat men den brand spoedig meester werd.

De geledene schade en de oorzaak zijn ons nog geheel onbekend.

(*Soer. N. en Adv. Blad.*)

— Den 21sten dezer, zijn drie inlanders van het district Djati, regentschap Pasoeroean, nabij de kali Sogo, residentie Soerabaija, in hunne praauw door vier kustroovers overvallen en beroofd van het weinige, dat zij bij zich hadden, ter waarde van *f* 17,—. De roovers worden gezegd Javanen te zijn.

(*Pasoeroeansch Nieuws- en Advertentie-Blad.*)

ENGELAND.

Op 10 Junij ontving de policie te Londen berigt omtrent een, onder zeer buitengewone omstandigheden, door middel van chloroforme, te Ulverstone, gepleegden diefstal. Mevrouw Elisabeth Savage, huishoudster van den heer Pennington van Brandrakenhead, keerde in den achtermiddag huiswaarts, bij zich hebbende verscheiden toilet-artikelen, toen zij bij de Lowickbrug door drie mannen en eene vrouw werd aangevallen. Een dier mannen hield haar een fleschje met chloroforme onder den neus en zij viel zonder kennis neer.

Toen zij weder bijkwam, ontwaarde zij, dat men haar niet alleen van hare beurs en al de toiletvoorwerpen, die zij bij zich droeg, had beroofd, maar ook van alle hare kleederen en haar moedernaakt had uitgeschud. Mevr. Savage, zich niet durvende vertoonen, verborg zich in het bosch, waarin zij bestolen was en eerst na geruimen tijd gelukte het haar de hulp van twee vrouwen in te roepen, die haar eenige kleedingstukken verschaften.

Londen, 23 Junij. In het Huis der Gemeenten werd, in de zitting van gisteren, op de wet tot toelating der Israëlieten in het Parlement, een amendement voorgesteld, waarbij bepaald is, dat een Israëliet geenszins de betrekking van lord kanselier en eenige andere hooge staatsambten zal mogen bekleeden, en dat ook ten doel heeft de Israëliten te beletten deel te nemen aan de benoeming tot posten in de gevestigde kerk. Lord Palmerston heeft verklaard zich niet te verzetten tegen de opname dezer clausules, welke daarna aan de wet zijn toegevoegd. De derde lezing der wet is aanstaanden Donderdag aan de orde van den dag gesteld.

— Het eenige wat hier dezer dagen de openbare aandacht bezig houdt, zijn de verkiezingen in Frankrijk en nu laatstelijk een vreemdluidend hoofdartikel van den *Times*, op die aangelegenheid betrekkelijk. Sedert eenigen tijd had men in dat dagblad wel eenige correspondentie-artikelen aangetroffen, welke voor de Fransche regering niet gunstig waren, maar zoo rondborstig en hevig als thans, had de redactie zelve nog niet gesproken. Men oordeele: »Niemand, die vangt dit artikel aan, kan slechts één oogenblik onderstellen, dat Frankrijk aan zijne eigene instellingen geloof slaat." En daarna tracht de steller het wankelbare der regering van dat land, haar uitsluitend militair despotismus, den schrik dien zij aanjaagt, hare onopregtheid zelfs te bewijzen, met de beschuldiging, dat zij het middel bezit, om de stembussen te openen en de stembriefjes te veranderen. Waarna de redenering met deze woorden eindigt: »Het moge verstandig geweest zijn, Frankrijk met rust te laten, toen het aarde geworpen lag. Het werd door zijne ketenen niet verscheurd, en deze kwamen het niet zwaar voor. Maar thans, nu men vergt, dat het op zal staan en met de boeijen dansen, kan het hooren hoe onheilspellend zij rammelen en hare ondragelijke zwaarte gevoelen." Sommigen gaan zoover van in dit artikel het bewijs van onstane tweespalt tusschen de Fransche en Engelsche cabinetten te zien.

Londen, 23 Junij. In het Hoogerhuis heeft lord Abinger gisteren eene motie voorgesteld, strekkende, om aan het Huis door de regering te doen overleggen een staat van al de roerende en onroerende bezittingen, die door de roomsch-katholijken uitsluitend worden bestemd tot de liefdadigheid. Hij wenschte dat het Huis dit stuk ontvinge vóór de tweede lezing der bill, betreffende de uitoefening der liefdadigheid door roomsch-kath. (*Roman Catholic Charitity bill*), ten einde de vergadering met kennis van zaken kunne handelen en tot zoodanige maatregelen overgaan, als noodig zullen zijn, om alle misbruik te voorkomen van de zijde dergenen, die, onverschillig door welke middelen, zich weten meester te maken van bezittingen, die aan de regtmatige erfgenamen hadden behooren ten deel te vallen. De lord-kanselier achtte deze motie voorbarig, daar voor het oogenblik geen middelen voorhanden zijn, om de besturen van roomsch-kath. inrigtingen van liefdadigheid te dwingen, de bouwstoffen voor zoodanig rapport te leveren. Eerst behoort dus de bill zelve te worden aangenomen, omdat deze de middelen aan de hand zou geven, om tot de zamenstelling van het door den vorigen spreker bedoelde verslag te kunnen geraken. Na deze opheldering trok lord Abinger zijne motie in.

— Heden wordt te Londen een meeting gehouden, met het doel tot de oprigting van een monument voor Clive te geraken. Het is heden namelijk 100 jaren geleden, dat de geniale avonturier Robert Clive den slag bij Plassy waagde met 3000 man (waaronder slechts 1000 Europeanen), het leger van den Surajah Dowlah, 55,000 man sterk, versloeg, en met de verovering van Bengalen den grond legde tot de britsche heerschappij in Oost-Indië.

Londen, 24 Junij. Alhier wordt thans eene vergadering gehouden van mannen van verschillende standen, die uit alle deelen des lands zamengekomen zijn, om over middelen tot verbreiding van het onderwijs onder de lagere volksklassen te beraadslagen. Z. K. H. Prins Albert, de gemaal der Koningin, opende jl. Maandag de bijeenkomst met eene aanspraak. Hij gewaagde eerst van het groote verschil van gevoelens over de zaak der volksopvoeding, hetwelk in Engeland bestaat; zoo was het de vraag, of het volksonderwijs vooral van den Staat, of van de Kerk of wel van particulieren moest uitgaan, of aan de ouders al of niet de verpligting moest worden opgelegd, om hunne kinderen naar de school te zenden, of op de volksschool in wereldlijke kundigheden alleen, dan wel ook in de godsdienstleer onderwijs gegeven moest worden. Doch het was thans, zeide hij, niet te doen om de behandeling dier geschilpunten: de voorstanders der volksopvoeding waren nu allen opgeroepen, om elkander op een onzijdig terrein te ontmoeten, en om onderling te beraadslagen over een feit, waarop in den laatsten tijd de opmerkzaamheid van het publiek gevestigd was, het feit namelijk, dat zeer vele kinderen in Engeland niet of slechts kortstondig onderwijs genoten. Er werd toch door deskundigen, na veelvuldig onderzoek, verzekerd dat van de 4,908,696 kinderen tusschen drie- en vijftienjarigen ouderdom, die in Engeland en Wallis thans naar raming aanwezig waren, slechts 2,046,848 ter school gingen, terwijl 2 861,848 geen onderwijs hoegenaamd ontvingen, dat van de twee millioen schoolgaande kinderen ruim anderhalf millioen slechts twee jaren of nog korteren tijd op de school bleven, en dat onder die twee millioen slechts omstreeks 600,000 van meer dan negenjarigen ouderdom waren. Dit noemde de spreker verbazende feiten; hij oordeelde dat alle verbetering der scholen nutteloos zou zijn, zoo lang het met het schoolgaan zoo gesteld bleef. Het was dan ook zijns inziens, volstrekt noodig, dat de natie op die feiten opmerkzaam gemaakt wierd, en naar middelen tot verbetering omzag, en dat was dan ook het doel der bijeenkomst. Hij voegde er nog bij, dat onder het aantal niet schoolgaande kinderen, voor zoo veel men kon nagaan, slechts 600,000 waren, die tot het verrigten van een of anderen arbeid gebezigd werden.

Vervolgens voerde ook een prelaat van de Anglicaansche kerk, de bisschop van Oxford, het woord; zijns inziens kon men thans in Engeland zonder overdrijving zeggen, dat de moeijelijkheid niet zoo zeer was scholen voor de kinderen, als wel kinderen voor de scholen te vinden.

Londen, 26 Junij. In eene gisteren gehouden zitting van den geheimen raad, heeft de koningin aan haren echtgenoot, prins Albert, den titel van *prince consort* (prins-gemaal) verleend, die hem de regten en prerogatieven van een engelschen prins geeft.

— In het Lagerhuis werd gisteren avond het wetsontwerp tot wijziging van den eed der parlementsleden, om den Israelieten toegang in het Parlement te verschaffen, bij eene derde lezing met 291 tegen 161 stemmen aangenomen.

Londen, 27 Junij. In den loop der eerstvolgende veertien dagen, gaan ongeveer 3000 man troepen naar Indië. Zij hadden reeds aanwijzing ontvangen om derwaarts te vertrekken, voor dat de laatste verontrustende berigten ontvangen waren.

— De *Globe* hecht niet dat gewigt aan de onrustbarende telegrafische berigten uit Indië, hetwelk anderen geneigd zijn daaraan te schenken, er bijvoegende, dat de daar te lande aanwezige Europesche krijgsmagt voldoende is, om de insurrectie te bedwingen.

Londen, 27 Junij. Een meer dan gewone bedrijvigheid heerscht onder de troepen te Chatham, ten gevolge van een ontvangen bevel van den minister van oorlog tot inscheping van 3000 onderofficieren en soldaten behoorende tot het voorloopig bataillon en die zich naar de dienstdoende compagniën hunner respectieve regimenten in Indië moeten begeven. Het eerste detachement, 200 man sterk van het 35e regiment, zal den 1 Julij aan boord gaan van den naar Calcutta bestemden *Bucephalus*; in den loop der maand zullen de overigen volgen.

»Het oogenblik is gekomen,'' zegt de *Times*, »waarop wij krachtige, strenge en afdoende maatregelen moeten nemen, want het geldt niets minder dan het behoud onzer bezittingen in Britsch Indië. Wij zullen thans niemand eenig verwijt doen, want het oogenblik is er niet geschikt toe. Vóór alles moet de opstand onderdrukt worden, en dat wel op eene wijze, waardoor de indische inboorlingen de hoedanigheid kunnen leeren kennen van de magt, die zij trotseren.'' Het blad zegt, dat het aan het land niet verhelen wil, dat de opstand, die zich nu voordoet, ernstig is, maar het verklaart tevens, dat de aard van dien opstand niet zóódanig is, dat Engeland één oogenblik kan aarzelen. »De door de overwinnaars van Plassy en Assaye aan den dag gelegde dapperheid en kracht,'' dus gaat de *Times* voort, »moeten ons tot voorbeeld strekken, indien althans een magtig en vastberaden volk noodig heeft, door het verledene te worden opgewekt en bezield. Wel verre dat de gebeurtenissen, die nu in Indië voorvallen, ons voor de hechtheid der britsche heerschappij in Indië doen vreezen, gevoelen wij ons geneigd om te voorspellen, dat zij er toe zullen bijdragen haar te bevestigen en haar ons voor een nieuw tijdvak te verzekeren. Gedurende langen tijd hebben wij in Indië niets anders dan halve maatregelen genomen. Thans moet een verschrikkelijk voorbeeld worden gegeven. Daar overigens deze opstand moest uitbarsten, kon hij op geen geschikter tijdstip komen, nu de oorlog tegen Rusland afgeloopen is en de vijandelijkheden in Perzië insgelijks hebben opgehouden.'' De *Times* is daarenboven van oordeel, dat met den meest mogelijken spoed de kundigste en bekwaamste ambtenaar, die te vinden is, naar Indië gezonden, en dat het in Indië in werking zijnde militaire stelsel aan een algeheele herziening onderworpen moet worden. Het blad maakt van deze gelegenheid gebruik, om bij de regering aan te dringen op het ijverig doorzetten, zoodra de omstandigheden het zullen gedoogen, van den aanleg van ijzeren wegen in het britsche rijk in Azië, ten einde het bezit daarvan met een, wat het cijfer betreft zwak, leger te kunnen verzekeren.

FRANKRIJK.

Ten gevolge der verkiezingen wordt er veel gesproken over de eedsafleggingen en dit brengt een diepzinnig woord, eenige jaren geleden geuit, weder in herinnering. In 1838 lag de Graaf Simeon, Directeur der tabaksregie, den eed af in handen van Lodewijk-Philip. Sire! zeide hij tot den Koning, ik heb de eer mijn zeventienden eed in handen Uwer Majesteit af te leggen. . . . ik hoop, dat het de laatste moge zijn.

— Men leest in de *l'Estafette*:

Een muzijkant van een orchest van een der Boulevards-tooneelen kwam, des nachts ten 2 ure, zingende ten gevolge van het duchtig aanspreken der flesch, zwaaijende, te huis. Voor zijne deur vond hij een beschonkene op de stoep liggen. Begaan met het zwak van dien man, waarin hij zoo ruimschoots deelde, zeide hij: hoor eens, hier kunt gij niet blijven. Mijn bed is groot. . . . ik zal u van nacht logeren.''

Na deze woorden rigt hij den man, die nog dronkener was dan hij, op, doch kon hem niet op de beenen houden. Half hem voortduwende, half hem dragende, bereikte onze muzijkant de vierde verdieping; daar opent hij zijne kamerdeur, duwt den anderen naar binnen, opent de gordijnen zijner bedstede, ligt zijn nieuwen kameraad op, en werpt hem op zijn bed.

Gerustgesteld omtrent diens lot, zeide hij tot zichzelven. Wel mijn jongen hoe gelukkig voor u, maar gij zijt nog erger dronken dan ik, — dat kan en mag niet zijn.

En alzoo redenerende gaat de muzijkant den trap weder af, om zich in gelijken toestand met den geholpen persoon te brengen. Op straat struikelt hij over iemand. Deze was een andere dronkaard, doch in volslagen bewusteloozen toestand. Ook dezen wilde hij oprigten, doch de man kon niet op zijne beenen staan. De muzijkant neemt hem op zijne schouders en draagt hem met de grootste moeite naar boven, daar werpt hij ook dezen naast den eerste in zijn bed. Vervolgens, aan zijn voornemen denkende, loopt hij den trap weder af, om nog te gaan drinken . . . om even dronken te zijn, als zijne beide gasten. Voor zijne deur vindt hij een derden dronkaard. „Waarachtig, dat,'' zeide hij, „het is heden toch geen [illegible] zij zullen wel wat bij naauw liggen met hun drieën in mijn bed, maar zij moeten zich zien te behelpen.''

Hij neemt dien derden ook op zijn rug, draagt hem naar boven en werpt hem op het bed. Daarna valt hij, door al dat tobben afgemat, in een leuningstoel en weldra in slaap.

De dag brak aan en een frissche wind maakt hem wakker. Hij kijkt in het rond.... zijn bed is nog opgemaakt en zijn venster staat open... »Wat,'' riep hij uit,'' zijn zij reeds vertrokken, zonder mij te groeten... dat is wat mooi's. Verpligt dan een ondankbare... En zij hebben mijn bed weder opgemaakt!!

Hij staat op, kijkt uit het venster en ziet een man uitgestrekt op straat liggen. Bepaald was het een nacht voor dronkaards. Onze muzijkant wil echter voor dezen niet onmenschelijker zijn dan voor de anderen. Hij gaat naar beneden en vindt een man, dood en verschrikkelijk op de straatsteenen vermorseld en die man was zijn dronkaard, de eerste, altijd dezelfde, die hij drie malen uit zijn venster gegooid had, vermeenende hem op zijn bed te werpen.

— Een rentenier, de heer X, leefde sedert eenigen tijd op een vriendschappelijken voet met de echtgenoote K...., met hem in een huis wonende. Onlangs deelde de vrouw hem mede, dat haar man, een schrijnwerker van beroep, voor twee dagen afwezig zou zijn en, zeide zij tot den rentenier, het zou zeer lief van u zijn, indien u mij gezelschap kwam houden, buitendien moet ik u iets belangrijks toevertrouwen.

Mevr. K. ziet er niet kwaad uit en X liet zich daarom niet lang nooden, om aan haar verzoek te voldoen. Op den bepaalden dag, waren zij te zamen alleen. De vrouw begon over haren man te klagen, die, naar zij zeide, haar niet gelukkig maakte en weldra deed zij de teederste bekentenissen, waardoor de rentenier vermeende op een zeer goeden voet met haar te staan, toen de man eensklaps uit een kamertje te voorschijn kwam, waarin hij zich verborgen had.

»Dat heb ik al lang gedacht, riep hij woedend uit. Beiden zult gij sterven.''

Hij had een verschrikkelijk groot mes in handen, greep X. bij de keel en wilde hem die afsnijden, doch het gelukte zijner vrouw, door haar geween en smeekbeden, hem tot bedaren te brengen. Niettemin eischte hij dat, tot herstel van zijn eer, de rentenier dadelijk een bewijs aan houder van 1000 fr. onderteekende. Als voorzigtig echtgenoot, had hij juist het noodige zegel bij zich. Ten einde alle gewelddadigheden te vermijden, teekende X, doch naauw dien valstrik ontkomen, deelde hij alles wat er voorgevallen was, aan een commissaris van policie mede, die onmiddelijk een onderzoek instelde, ten gevolge waarvan de echtgenooten K. in hechtenis genomen en aan de justitie overgeleverd zijn.

Parijs, 24 Junij. Gisteren middag kwam, in een hôtel in de straat St. Lazare, een schoon en vlug paard met een cabriolet met zijn meester er in, die echter roerloos en reeds bijna geheel koud was, binnen rijden. Deze was, op zijn rijtogtje in het bosch van Boulogne, door eene beroerte getroffen en het verstandige dier had hierna zonder leiding verscheidene lanen, de Champs Elysées, het plein de la Concorde, enz., te midden van talloze hindernissen, zonder eenig ongeval doorgereden.

— Bij de stemming in het het 7de district, waar de Heer Koenigswater als regeringscandidaat optrad, zijn 1700 stemmen verloren gegaan, ten gevolge der moeijelijkheid, welke het schrijven van den Duitschen naam van dien Heer opleverde; op honderde stembriefjes was niets te lezen dan een niet ontcijferbaren chaos van [illegible] en er.

— Morgen verwacht men den graaf en de gravin de Morny. Alles is tot hun ontvangst gereed. De gravin is lijdende.

— Men wist sedert eenige dagen, dat drie Italianen in hechtenis waren genomen en bragt deze gebeurtenis in verband met het gerucht van een aanslag op het leven des Keizers. Thans verzekert men dat werkelijk iets van dien aard bestaat en dat dit ernstiger moet zijn dan men aanvankelijk dacht; ook zou het buiten 's lands, bijzonder in Italie, vertakkingen hebben; sommigen voegen er zelfs bij, dat deze zaak in verband zou staan met de zaak van Pianori. Dit laatste is niet waarschijnlijk. Meer geloof verdient, dat de gearresteerden weldra voor het hof van assises teregt zullen staan.

— Het *Journal des Débats* wijdt heden een artikel aan de aangelegenheden van Algerie. Het blad verheft zich daarbij met klem tegen het stelsel van vernieling, dat de Franschen daar uitoefenen. Het betreurt dat verbranden van dorpen, dat verwoesten der te veld staande producten en der geoogste levensmiddelen en dat omhakken van alle vrucht- en olijfboomen. Het is waar, dat de Kabylen tot dus ver doof bleven voor overreding en zij gewoon zijn, slechts voor geweld te bukken, maar het blad hoopt toch dat het voortaan mogelijk zal zijn, met iets meer lankmoedigheid te werk te gaan.

Parijs, 27 Junij. Onder de zonderlinge proclamatien voor de verkiezingen, door sommige overheidspersonen uitgevaardigd, is er ook eene van een onderprefect in het departement der Gironde, daarin komt o. a. het volgende voor: De Keizer heeft u reeds eenmaal gered. Indien gij voor den regerings candidaat, den kolonel Pierron, stemt, dan zal hij dit nogmaals doen. Wanneer gij echter voor den candidaat der oppositie stemt, zal de Keizer u niet meer redden. Overweegt dit.

Parijs, 26 Junij. De Keizer zal te Plombières eene maand of hoogstens 40 dagen blijven, alsdan naar Parijs terugkeeren en met de Keizerin zich naar Engeland begeven. Na zijn terugkomst begeeft de Keizer zich naar het kamp van Châlons-sur-Marne, de Keizerin met den Kroonprins naar Biaritz, van waar de Keizer hen in het laatst der maand September zou afhalen.

BELGIE.

Men schrijft van *Charleroi* 27 Junij.

Alhier is, bij Mevrouw de Weduwe Fidèle Ruelina, eene 68jarige oude vrijster overleden, die in dat huis sedert 58 achtereenvolgende jaren als keukenmeid diende. Het lange tijdverloop, waarin Theresia-Joseph Flamand bij hare meesters diende, is wel een zeldzaam voorbeeld van trouw en gehechtheid eener dienstmeid.

Haar ouderdom haar niet veroorlovende, die diensten meer te bewijzen als in hare krachtvolle jaren, zoo had zij als het ware in de familie plaats genomen en werd er op hare beurt als een van derzelver leden beschouwd. Na gedurende eene halve eeuw al hare zorgen haren meesters te hebben toegewijd, was zij nu zelve het voorwerp hunner teedere bezorgdheid geworden.

Men weet niet, wat hier het meeste te roemen, of de gehechtheid der meesteres voor hare dienstmeid of de nog zeldzamer bestendigheid van deze in de dienst harer meesters.

Jonge, in rouw gekleede meisjes geleidden het stoffelijk overschot van Theresia Flamand, heden morgen ten 9 ure, naar hare laatste rustplaats.

— *Brussel*, 27 Junij. De Aartshertog Maximiliaan is gisteren te Laeken aangekomen. Er was ter zijner eer gala diner ten hove. Z. K. H. zal eerlang naar Weenen vertrekken en eerst tegen het tijdstip van zijn huwelijk hier terugkomen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 24 Junij. De Fransche gezant, de Heer de Bourqueney, had gisteren eene conferentie met den graaf Buol over de Duitsch-Deensche zaak. Onze minister van buitenl. zaken kwam er voor uit, dat de Duitsche groote mogendheden, zelfs voor het geval, dat het Deensche antwoord niet onbepaald afwijzend luidde, besloten hadden deze zaak op den Duitschen bondsdag te brengen.

Weenen. 26 Junij. De gezamenlijke redactien der Weener dagbladen hebben van den stedehouder van Neder-Oostenrijk onlangs twee circulaires ontvangen. De eerste beveelt, dat zij zich voortaan moeten onthouden van mededeelingen omtrent de particuliere verrigtingen van leden der Keizerlijke familie, daar het *ongepast* is onder de nieuwtjes van den dag over het hof te spreken; zoo eenige berigten van dien aard gewenscht worden, zullen de daartoe geroepene organen daarmede belast worden en *alleen aan dezen* moeten de overige dagbladen hun hofnieuws ontleenen. De tweede circulaire heeft betrekking op het bespreken der buitenlandsche zaken; het wordt afgekeurd, dat sommige bladen hevige uitvallen doen tegen vreemde regeringen en soms zoo ver gaan, dat de betrekkingen van Oostenrijk tot die staten, volgens de verdragen, daaronder lijden. In dit opzigt wordt, bij wijze van voorbeeld, gewezen op de vrijmoedige vermelding van het bekende voorval te Kiew, alwaar een Russisch generaal door de studenten is afgerost; op een scherp artikel van de *Presse* over de Deensche opvolgingskwestie, op een artikel in den *Oest. Volksfreund* over Neufchâtel en op een ander artikel in hetzelfde dagblad over de jongste voorvallen in Belgie, waarin niet alleen de Belgische regering hevig berispt wordt, omdat zij het goede regt der clericalen aan het geschreeuw der blinde volksmenigte heeft opgeofferd, maar ook aan onze regering het verwijt gedaan wordt, dat zij op gelijke wijze, ten nadeele van de geestelijkheid, aan de openbare meening gehoor geeft. De houding van laatstgemeld dagblad wordt in deze circulaire vooral sterk afgekeurd en deze officiele berisping verkrijgt nog daardoor eene bijzondere beteekenis, dat de *Oest. Volksfreund*, een bekend orgaan van de clericale partij, door de Severinus-vereeniging, het middelpunt der ultramontanen, opgerigt en onderhouden is.

ZWEDEN.

Zweden neemt maatregelen, om zijne noordelijke kusten in behoorlijken staat van verdediging te brengen. Verscheidene oorlogschepen doen thans verkenningen en peilingen langs de kusten van Finmarken, waar Zweden voornemens is een maritiem station te vestigen voor zijne flottille van roei-kanonneerbooten.

[illegible]

De Grootvorst Constantijn is te Petersburg, zoo als men van daar, dd. 20 Junij, schrijft, aangekomen en werd met 101 kanonschoten begroet. Hij zal, gedurende de afwezigheid des Keizers, de leiding der regering op zich nemen, onder toevoeging van prins Orloff en graaf Bludoff.

— Op het eiland Kronholm, in de nabijheid van Petersburg, is onlangs de eerste steen gelegd voor eene weverij, welke de grootste der wereld zal worden. Het gebouw zal verlicht worden door 672 ramen en 20,000 gaspitten, 60 a 80 schepen zullen gebezigd worden voor het vervoer van katoen en 3000 werklieden zullen in de fabriek werk vinden. Waarschijnlijk zal de bouw eerst over 3 jaren voltooid zijn en men hoopt er dit jaar nog mede te beginnen.

— De Prins Melikoff, die van wege Rusland met eene bijzondere zending bij den Shah is belast, heeft den 18den Mei Teheran verlaten; gedurende zijn verblijf in de Persische hoofdstad, regende het feesten ter zijner eere.

SPANJE.

Het belagchelijke en overdreven fanatismus der clericalen in de Cortes, bij de beraadslaging over het wetsontwerp op het lager onderwijs, brengt een voor de liberale begrippen gunstige reactie te weeg. De heer Olinga Arguelles is zoo ver gegaan, dat hij den moed had de regering te vragen, dat zij de hoogleeraren der universiteit zou vervolgen, die, als leden van de grondwetgevende Cortes, in het congres, redevoeringen hebben uitgesproken, die der geestelijkheid vijandig waren. De heer Moyano, minister van openbare werken en openbaar onderwijs (zonderling combinatie voorzeker, maar beide zijn *openbaar*, en een onderwijzer is immers ook een *werkman*!) heeft echter de verdediging van de onschenbaarheid der volksvertegenwoordigers op zich genomen, en mogt daarvoor de algemeene goedkeuring der natie oogsten.

TURKYE.

Tijdingen uit Constantinopel van den 12 Junij, heden hier ontvangen, melden dat de Porte aan lord Stratford de Redcliffe ophelderingen heeft gevraagd over het bezetten van het eiland Perim, in de Arabische golf, door engelsche troepen.

— Uit Circassie verneemt men, dat een aanval der Russen tegen de Circassische troepen door deze laatsten, aan de oevers der Chabacha, zegevierend is teruggeslagen. Duizend Russen moeten bij dit treffen zijn gesneuveld. De Circassiërs moeten eene poging hebben gedaan, om den russischen generaal Tokonoff te vermoorden, welke veldheer echter gelukkig aan het hem dreigende gevaar is ontsnapt.

PERZIE.

Tijdingen uit Perzië bevestigen de mededeeling, dat de vorst van Herat te Teheran onthoofd is.

De Persische regering had het voornemen, van den schoonbroeder van den Shah mede ter dood te brengen, omdat hij gedurende den oorlog in betrekking met de Engelschen gestaan had. Op de bedreiging echter, dat Engeland dit als eene inbreuk op het tractaat zou beschouwen, was de straf veranderd.

Ingezonden Stukken.

De eerste September 1857.

I.

Nederlandsch Indië is bij uitstek het land van praktisch leven. Kunsten en wetenschappen worden er grootelijks officieel, of in verband met officiële functiën, en slechts bij exceptie als uitspanning beoefend. De maatschappij spoedt naast elkander voort, gedeeltelijk in koortsachtige inspanning, om haar hemelbreed verschillend doel te bereiken.

De inboorling (het proletariaat) leeft, gelijk overal, om te werken. De vreemde Oosterling, die in Nederlandsch Indië, bij vergelijking met zijn geboorteland, een paradijs heeft gevonden, werkt om te leven, en, indien hij goed slaagt, om eigendom te verwerven, en hier te genieten.

De Europesche maatschappij bevindt zich op een ander standpunt. De oude, hier eeuwen gevestigde geslachten verdwijnen gaande weg, den nieuweling schijnt niets aan dit aardsche paradijs te hechten.

De koopman en planter werken hard, om spoedig met fortuin naar Europa terug te keeren. Dat terugkeeren is ook het streven van den officier en ambtenaar, die even hard voor bevordering werken, om eens — met pensioen naar Europa te gaan, of ook — dit geschiedt helaas niet zelden — met teleurgestelde hoop en vernietigde gezondheid.

Die drukte van het dagelijksch leven heeft natuurlijk ten gevolge, dat de eenvoudigste, zoowel als de gewigtigste kwestiën van den tijd, buiten aanmerking, en dus ook zonder bespreking blijven, en het gaat daarmede soms, als met een slecht ingerigt brandspuitwezen, dat men eerst dan tracht te verbeteren, wanneer een vernielende brand de gebreken met groote schade aan het licht heeft gebragt.

Ten opzigte van den ambtenaarsstand kan dit geene verwondering baren voor hem, die weet, dat de vermeerdering van personeel nergens gelijken tred heeft gehouden met de vermeerdering der werkzaamheden; dat de ambtenaar, *om bij te blijven*, zich, als het ware, overwerkt en de uren, die bij anderen tot rust en uitspanning dienen, nog gebruiken moet tot het lezen van retroakten en het resumeren van stukken.

Wie heeft daar lust, om te denken, veel minder, het gedachte te analyseren en zich duidelijk voor den geest te brengen?

Hier begint de taak van de drukpers, om in eenvoudige, voor ieder verstaanbare taal, de openlijke meening op gewigtige aangelegenheden van den dag oplettend te maken, daarover licht te verspreiden, de regeringen van de juistheid en urgentie der geopperde denkbeelden te overtuigen, en die te doen adopteren.

Buiten de boven geschetste Indische drukte staande (*), zal ik trachten licht te verspreiden over eene voor Ned. Indië uiterst gewigtige kwestie, *het herstel namelijk en de vaste regeling van het Indisch muntwezen.* Of mijn licht als een dwaallicht zal beschouwd worden, moet ik aan het oordeel van de openlijke meening en de wijsheid der regering overlaten.

Genoeg, dat de kwestie behoort tot degenen, die men te regt »*questions brulantes*" mag noemen.

Volgens de wet van 1 Mei 1854 (Ned. Staatsbl. No. 75, Indisch Staatsbl. No. 52), moest, op den 1 September 1857, het Ned. Indisch muntstelsel in deszelfs hoofdgrondslagen geregeld zijn, door vaststelling van het kopergeld op het minimum, en intrekking van de recepissen, die slechts koper vertegenwoordigden, tegen zilvermunt.

Artikel 16,

»Binnen drie jaren, na de in werking treding dezer »wet (1 September 1854) wordt het bedrag van umloo»pende kopermunt verminderd tot op de hoeveelheid, »die als koperen pasmunt zal blijken noodig te zijn. »Binnen een gelijk tijdsbestek worden de recepissen, uit»gegeven krachtens de publicatie van den Gouverneur »Generaal van Nederl. Indië van den 4 Februarij 1846 »(Indisch Staatsblad No. 3) buiten omloop gesteld, na»dat aan de houders de gelegenheid tot inwisseling te»gen zilveren munt, gulden voor gulden, zal zijn ver»strekt."

Ik zal trachten aan te wijzen:

1. Dat de inwisseling van de oude kopermunt, vooral in het belang der regering, tot voorkoming van groote schade, zeer spoedig dient plaats te grijpen.

2. Dat dit, indien magtiging van het opperbestuur noodig is, binnen 6 à 7 maanden, en, zonder die magtiging, binnen drie à 4 maanden, *kan* geschieden.

3. Dat de gemeente daardoor grootelijks geriefd en voor schade gewaarborgd zijn, en de handelsbelangen van Nederlandsch Indië, vooral de handel van Java met de Buitenbezittingen, ten zeerste gebaat worden zal. En eindelijk:

4. Dat de regering bij die operatie, behalve indirecte, eene directe en dadelijke winst van *twee millioen, zeven maal honderd en vijftig duizend guldens* aan 's lands schatkist zal verzekeren, zonder dat zij door die winst iemand benadeelt, noch door winstderving der genoemde som iemand bevoordeelt.

Men verwachtte evenmin eene uitgebreide staathuishoudkundige verhandeling, als geleerde en moeijelijk te begrijpen berekeningen. De zaak is zoo eenvoudig, dat iedereen gelijk ik hoop, verklaren zal, haar sedert lang geweten, begrepen en benaamd te hebben. De berekeningen kan iedereen nagaan en verifiëren, die den regel van drieën kent!

Mijne bedoeling is alleen, eene algemeen meer of min gevoelde en erkende behoefte in duidelijke termen te omschrijven en voor oogen te stellen. Is de regering van het bestaan daarvan overtuigd, en komen de middelen, om daarin te voorzien, haar geschikt en gemakkelijk voor, dan betwijfelt wel niemand, dat zij ook genegen zal bevonden worden, van die middelen zoo spoedig doenlijk, gebruik te maken.

H. J. LION.

BATAVIA, 1 *September* 1857.

(*Wordt vervolgd.*)

(*) Een bedelaar werd voor een arrondissements regter te Parijs gebragt:
»Pourquoi avez vous mendié?
»Mais, Mr. je n'avais pas de pain pour mes enfans!
»Pourquoi ne travaillez vous pas?
»On, Monsieur, ne peut pas toujours travailler, qui veut!"

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
August.	25	Engelsch	Peregrim Oliver	Adam Boyle	Londen.	5 Mei	Hongkong.
»	—	Holl.	Justina	W. Jittiger.	Samarang	23 Aug.	Padang.
»	27	Engelsch	Agishire	C. Reanriet	Cardiff	25 April.	Hongkong.
»	—	Holl.	Mary Hillegonda	A. Schuchard	Batavia	27 Aug.	Amsterdam.
»	—	Hamb.	Mary Ross.	J. H. Meyer	Manilla.	27 Julij.	Londen.
»	28	Fransch	Sophie Cezard	Ropers	»	25 »	Havre de Grace.
»	—	Hollandsch	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Batavia.	17 Aug.	Amsterdam
S	—	»	Jaduel Moebark	Oemar Allan	»	27 »	Padang
»	29	Engelsch	Cambalie	John F. Faurett	Liverpool	24 Mei	Shanghaij.
»	—	Holl.	H. Vincentius van Paulo	K. H. de Groot	Montevideo	24 Junij.	Singapore.
»	—	Engelsch	Fiery Cross	John Dallas	Toochow Foo.	3 Aug.	Londen.
»	—	»	Isabella Hercus	John Mitchell	Londen.	29 April.	Shanghaij.
»	—	Hollandsch	Australie	J. C. Harten	Cardiff	22 Mei	Manilla.
»	—	Engelsch	Melancthon	Robert Simpson	Singapore	11 Aug.	Londen.
»	—	Nederl.	Ottolina.	J. J. Prange	Cardiff	20 Mei	Hongkong.
»	—	»	Emilie	Marken	Simons Baij.	28 Julij	Batavia.
»	—	Engelsch	Arapelle.	Robert Clarkson	Manilla.	23 »	Falmouth.
»	30	»	Emperor	luit Comm. John Ward	Engeland	31 April.	Japan.
»	—	Holl.	Prinses Sophia	A. L Hoffman	Cardiff.	26 Mei	Hongkong.
»	—	Amerik.	Houqua.	W. J. Cartwright.	New-York	27 »	»
»	—	Holl.	Elisabeth en Antoinette.	H. A. Besier	Amsterdam.	23 »	Batavia.
»	—	»	Java.	S. Stikkel van Dam	Swansea	10 »	Shanghaij.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
August.	29	Nederlandsch.	bark	Serius	H. Muller	Amsterdam.	21 Mei	B. Kopersmit en co.
»	—	Hamb.	schip	Singapore	Stiltjes	van de Oost		Metzendorff Wilmans en co
»	—	Nederlandsch.	»	Clara Henriette	Wiegmink	»		B Kopersmit en co.
»	30	Nederl. Indisch	»	Sijrin	Ko Boenpo	Samarang	28 August.	Maclaine Watson en co.
»	—	» »	»	Machmoedie	Sech Salim	Sumanap	14 »	B. J Jacobs.
»	—	Nederlandsch.	»	Louise	P. Buijs Zr.	Soerabaija	21 »	B. Kopersmit en co.
»	—	Ned. Ind.	stoomb	Langen Lamongan	T. Deighton	Samarang	28 »	Levert en co.
»	31	Nederlandsch.	bark	Prinses Amalia	W. Groeneveld	Amsterdam.	16 Mei	v. d. B. Vriesendorp en co
»	—	»	»	Zwaluw.	H. Uitermark	Napels	21 »	Haager en Schuurman.
»	—	»	»	Emelie	Marker	Simons baaij	28 Julij	v. d. B. Vriesendorp en co
»	—	»	»	Waterloo	D. Duinker	Rotterdam	14 Mei	B. Kopersmit en co.
»	—	Fransch	schip	Jessoro	C. Gachet	Manilla.	10 »	J. Cezard en co.
»	—	Nederlandsch.	bark	Ottolina	J. J. Prange	Cardiff	20 »	Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	Jacobus Martinus	F. Meppelder	Samarang		J. Cezard en co.
»	—	Ned. Ind.	brik	Tartar		Pecalongan		Gezagvoerder.
»	—	Nederlandsch.	bark	Ardjoeno	Rapp	Amsterdam		Haager en Schuurman.
Sept.	1	»	schip	Voorruit	W. C. Kool	Rotterdam.		Landberg Bezoet de Bie & co
»	—	»	bark	Henricus Gerardus	D. Latjes	Amsterdam		Paine Stricker en co.
»	—	»	»	Jacoba Cornelia	T. Rooseboom	Macassar		J. Cezard en co.
»	—	»	»	Vrije Handel	W. Leverstein.	Amsterdam		
»	—	»	»	Resident van Son.	C. Kramers.	Samarang		B. Kopersmit en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	31	Nederl.	schip	Philips van Marnix	E. van Duyn	Soerabaya.
»	—	»	bark	Alblasserdam	Pot	»
»	—	»	3 mast schoen.	Princes Charlotte.	H. H. Hille	Pecalongan.
»	—	Ned. Ind.	bark	Argo	Matthijsen	Cheribon.
Sept.	1	Engelsch	»	Agincourt	Pashley	China.
»	—	Ned. Ind.	»	Lachmadie	Said Aloewie	Riouw.
»	—	Nederl.	»	Willemina Clara	D. Gaaff qq.	Amsterdam.
»	—	»	schip	Tonie	C. F. Zeemans	Soerabaya.
»	—	Ned. Ind.	stoomb	Langen Lomongan.	T. Deighton.	Samarang.
»	2	»	bark	Oosterling		China.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Kandanghauer *	W. Zeelt	Amsterdam	Haager en Schuurman
»	bark	Jacoba Christina	J. C Berk	» via Sam. en Padang.	»
»	»	Commercie Compagnie	G. J Bruker qq.		»
»	3 mast schoen	Henrietta en Cornelia	Van Zameren		»
»	brik	Zwaluw *	Uitermark		»
»	bark	Ardjoeno *	Rapp		»
»	brik	Julie *	R. Brem.		»
»	bark	Eersteling	Armstrong	Soerabaya.	Hunter Houghton en co.
»	»	Eersteling	C. Koens		J. Cezard en co.
»	»	Henriette Maria *	J Verbrugh		»
»	schip	Admiraal van Kinsbergen.	Bouman	Rotterdam via Samarang.	»
»	bark	Jacobus Martinus	F. Meppelder	»	»
»	»	Generaal Michiels *	P. G. Visser	Samarang.	V. d. Burg, Vriesendorp & Co.
»	3 mast schoen	Julia *	A. van der Kolff		»
»	brik	Princes Amelie	W. Groeneveld	Macasser.	»
»	schip	Emilie	Marker		»
»	bark	Cortgene	D. Dunlop		Reynst en Vinju.
»	bark	Stad Enschede	M. J B Noordhoek Hegt	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	»	Welvaart	J. Mooi	»	»
»	»	Souburg	H. B L. Evers		Landberg Bezoet de Bie en co.
»	»	Ottolina *	J. J. Prange	Hongkong	Maclaine, Watson en co.
»	»	Antoinette.	de Winter		Büsing, Schröder en co.
»	»	Serius *	H. Muller		B. Kopersmit en co.
»	schip	Louise	P. Buys Jr.	Amsterdam	»
»	»	Clara en Henriette	Wieghinck.	»	»
»	»	Doelwijk	K. J. Swart	Soerabaya	»
»	bark	Waterloo	D. Duinker.	»	»
Nederl. Indisch	schoen.	Mastora *	Moh Amin.	Samarang.	D. N. Buijs en co.
» »	bark	Atiat Rachman *	Sech Algator		»
» »	»	Antoinette *	The Tjimpit		
» »	»	Jacob Cats hern. Djadul Wadoat *.		Samarang.	B. J. Jacobs.
» »	brik	Sri Ootdin *	Sech Oemar Bagoei	Banjermassing	»
» »	bark	Machmoedie *	Sech b Salim	Sumanap	
» »	»	Caroline *	Kratjmel.		Paine, Stricker en co.
» »	schoen.	Srie Billiton *	Payke	Billiton	Reynst en Vinju.
» »	schip	Sara Eleonora *	D. Schuymer	Samarang en Soerabaya	C. Bahre en G. Kinder.
Engelsch	bark	Nasree Majid *	Sech Abdulla	Singapore	B. J. Jacobs.
»	schip	Lord Warrenton *			Morgan Melbourn en co.
»	bark	Anne Mc. Lean *	Peter Mc. Gaid		Metzendorff, Wilmans en co.
Pruis.	schip	Marten Frederik *	C. Peter.	Amsterdam.	B. Kopersmit en co.
Amerik.	schip	Endeavour *	T. Doane	China.	Paine, Stricker en co.
»	»	Borneo *	J. Edwards.	Singapore.	»
»	»	Red Gauntlett *		»	»
»	»	Noonday *	Brock	Calcutta	»
»	bark	Oriental *	Crocker Nye	Amerika	Maclaine, Watson en co.
»	schip	Hydra *	J. H Parker	China.	Pitcairn, Syme en co.
Old.	»	Armin *	A. Rosenthal	Bremen	E. Moormann en co.
Brem.	bark	Betty *	Bellstedt.	China	»
Hanov.	bark	Verden *	Kopperman.		Tolken, Voget en co.
Fransch	schip	Marie Gabrielle *	Nicolat	Nantes	J. Cezard en co.
»	»	Julie Cezard *.	Lesergeant	»	
»	»	Jessore *	Gachet		
Hamb.	»	Singapore *.	Steltjes		Metzendorff, Wilmans en co.
»	bark	Christina.	G. P. N. Binder		C. Bahre en G. Kinder.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Augus	21	Ned	bark Tweeling Zusters	W. P. Carst	Batavia.
»	23	N. I.	Nawari Eljanoer	J. C. Monteiro	Grissee.
»	—	»	schoen Hing Thaij	Amat	Toeban.
»	24	Eng	schip Swarthmore	Th. Lidbeter	China.
»	25	N. I.	bark Charlotta	Said Alhabasji	Batavia.
»	—	»	schoen Apie Mas.	Tan Imasoij	Muntok.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Augus.	21	Ned.	schip Louise	P. Buijs	Nederland.
»	22	N. I.	brik Brekat.	Sohoat	Grissee.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	[illegible]
»	—	»	» Little Toe	Radjeng	[illegible]
»	23	Ned	brik J. C. Ross	J G C Ross.	[illegible]
»	—	N. I.	bark Djoedool Karim.	Aminoedin.	[illegible]
»	—	Eng.	schip Brecknock Castle	D. Wier	[illegible]
»	—	Ned.	bark Isaac da Costa	Loechner	[illegible]
»	25	»	» Schoonderloo	[illegible]	[illegible]
»	—	N. I.	schoen. Bintang Timor	[illegible]	Balie Pad.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederl. Indisch	Fathol Hair	Ong Kisoeij	Riouw.	Go Ngotian
Nederlandsch.	Bantam	D. Knijt.	»	Ruyl Cramer en co.
»	Stad Nijmegen	C. H Gruijs	Nederland	van Leeuwen en co.
Nederl. Indisch	Adrakool Haer	Sech Achmat	Singapore.	Gezagvoerder.
» »	Hoksing.	Oeij Boenko	Balie	»
» »	Berkat	Hadjie Mohamat Amin.	Manilla	»
» »	Histlie	Oeij King Heng	Singapore en Riouw	»
» »	Yoeserin	Said Aloei	Singadoer.	»
» »	Tiang Thaij	Liem Goanling	Banjermassing	»
» »	Nawan Eljoesoer.	J. C. Monteiro	Banka.	Sech Achmat b. Jaf. Segaf.
Nederlandsch.	Catharina Maria	G. L. Gostman	Nederland en Probolingo	B. J. van Eck en co.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Aug	21	N I.	bark Goanlie	Lo Sientjiang	Riouw.
»	—	»	schoener Anis	Sech Bahasoan	Sand. Ell
»	22	Ned	bark Zeelust	J A. Knaap.	Batavia.
»	23	N. I.	» Mas Denok	Hadjie Said	»
»	—	»	» Menado	A. Couteron	»
»	—	»	» Alnoer	Sech Said	»
»	24	»	» Thaij Goan	Liem Tikan	Riouw
»	—	»	schoener Hoat Goan	Jo Kang IJang	Cheribon.
»	—	»	bark Naim Balgijer	Sech Fagie.	Sumanap.
»	25	»	» Adrakool Hair	Sech Joesoop.	Soerabaya
»	—	»	stooms. Langen Lamongan	T. Deighton.	Batavia
»	—	»	brik Jeannette Maria	S. van Hulstijn.	»
»	—	»	schoener Hap Eng	Tan Kie	Riouw.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	21	N. I.	bark Bientang Anem	D. de Gee.	Tagal.
»	—	Ned.	schip Admiraal Tromp	J. van Tubergen.	Nederland.
»	—	»	» Dolfijn	Brandligt	»
»	22	N. I.	bark Justina	M. J Meijer.	Padang.
»	23	»	» Hafis	Sech Basaib	Riouw.
»	24	»	» So-oot Ban	Sech Banseer	Singapore.
»	27	»	» Sijren	Ko Boenpo	Batavia.
»	—	»	stooms. Langen Lamongan	T. Deighton	Japara.

In lading liggende schepen te Samarang.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten
Nederl. Indisch bark	Almansoor	Mohamat Imand Konang	Bandjermassing	Gezagvoerder.
Nederlandsch. »	Herman	van Velthoven	Nederland	Dorrepaal en co
Fransch schip	Albert Cézard	J. Dolin	Nantes	Dorrepaal en co.
Nederl Indisch bark	Kiem Hegsoen	Oeij Boksing	Riouw.	Gezagvoerder.
Nederlandsch. »	Schouwen	J. Kroll	Nederland	Mac Neill en co
» »	Resident van Son	C. Kramers	Nederland	B. Kopersmit en co
Hamb »	Hafis	J. Hinrichsen	China.	C. Damnitz en co
Nederl. Indisch »	Naga Laut	T A. P. Wentholt	Pecalongan en Batavia	B Kopersmit en co.
» » »	Goanlie.	Lo Sientjiang		Gezagvoerder.
» » schoen.	Anis	Sech Osman		»
» » »	Bientang Toedjoe	C F. Beaslij	Riouw.	»
» » »	Banka	G. Schuit	Soerabaija	»
Nederlandsch. »	Zeelust	J A Knaap	Nederland	B Kopersmit en co.
Nederl. Indisch »	Menado.	A Couteron	Soerabaija	»
» » »	Mas Denok	Hadjie Sa-at		Gezagvoerder.
» » »	Alnoor	Sech Said	Batavia	»
» » »	Thae Goan	Liem Kian		»
» » »	Naim Bajgijr	Sech Fagie		»
» » »	Hoat Goan	Jokong IJang		»
» » »	Adrakool Hair	Sech Joesoop	Singapore	»
» » »	Jeannette Maria	S van Hulstijn	Soerabaija	»
» » »	Hap Eng	Tan Kie.		»
» » »	Kiem Tiang Taij	Tjoa Eng		»

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 14 *tot en met den* 16 *Augustus* 1857.

AANVOER.

Van Pamanoekan per ned. ind. bark *The witch of the Wave*, gez. [illegible]

$399^{66}/_{100}$ pic. koffij. *Reynst en Vinju.*

10 kn. [illegible] 1 pic. rijst. *Order.*

Van Singapore per ned. bark *Oosterling*, gez. Walter. agt. N. H. M.

758 pic. witte suiker. 190,10 do. bruine do. 1198,86 do. sapanhout. 1,31 do. benzoin. 1 ps. meubelhout. 3023 do. planken. 5 zakk. katjang tanah 7720 ps. sp. matten. 1509,82 pic. gambier. 13 bn. goenie garen. *N. H. M.*

60 kn. opium. *Gouvernement.*

Van Cheribon per ned. ind. bark *Caroline*, gez. Kruijmel. agt. Paine Stricker en co.

3224 pic. suiker. *Agenten.*

$1511^{46}/_{100}$ pic. suiker. *Cezard en co.*

600 pic. rijst. 1 kleinigheden. *Order.*

5 boeken en instrument. *Cassalette en co.*

$1/_2$ pic. suiker. 1 kt. meel. *Bredie,*

Van Helfsotira per ned. ind. schip *Jedo*, gez. Hoeven. agt. de Weerdt Ruijl en co.

4 coll. verfwaren. *Mesendorff Wilmans en co.*

1 kt. goud. *Maclaine Watson en co.*

Van Cardiff per ned. bark *Alblasserdam*, gez. Pot. agt. Kopersmit en co.

$890^{6}/_{20}$ tonn. steenkolen. *Ceres de Vries.*

75 hammen. *Order.*

Van Amsterdam per bark *Pauline Constance Eleonore*, gez. de Weerdt. agt. Jacometti en co.

500 keld. genever. 1 bl. zeilgaren. 10 kn. zeildoek. 10 do. verfwaren. 1 do. ijzerwerk. 100 vs. loodwit. 100 ks. olijf olie. 20 do. zeep. 2 do. meubelen. *Agenten.*

1 kt. kramerijen. *van Haren Noman en Kolff.*

4 kn. porcelein. 1 geemb. kist. *Andreas en co.*

6 kn. manufact. *Tolken Voget en co.*

170 vs. boter. 88 kn. bier. *Moormann en co.*

66 kn. bier. *Pandel en Stiehens.*

1202 coll. diversen. *N. H. M.*

107 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

50 ks. geplet. lood. *Order.*

409 coll. manufact. 12 kn. papier. 10 do. glaswerk. 2 zakk. ..... *N. H. M.*

Van Singapore per Eng. gez. *Nanie Majid*, gez. Sech Abdulla.

7500 [illegible] *Gezagvoerder.*

Van [illegible] per ned. ind. bark *Arabkaran*, gez. Moh. Ariep.

19263 boss. rotting. [illegible] matten. 8670 do. kadj. do. *Gezagvoerder.*

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Fatahool Maebark*, gez. [illegible]

4520 boss. rotting. 20,000 ps. mat. matten. [illegible] do. kadj. do. *Gezagvoerder.*

200,000 ₰ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Pagattan per praauw Tjemplong per Kertodiwongso.

2500 boss. rotting. *Gezagvoerder.*

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Mastora*, gez. Moh. Amin.

83 boss. rotting. 47720 ps. mat matten. 18850 do. kadj. do. 417 planken. $9^{0}/_{100}$ pic. was. *Gezagvoerder.*

200,000 ₰ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Palembang per ned. ind. bark *Kim Hengseng*, gez. Lim Bianwtioe.

$175^{1}/_{4}$ pic. ongebl. katoen. $2^{1}/_{4}$ do. benzoin. *Gezagvoerder.*

70 pic. rotting. $5^{20}/_{100}$ do. tabak. $26^{3}/_{4}$ do. benzoin. $9^{5}/_{100}$ do. was. $64^{20}/_{100}$ do. gambier. *Said Alie bin Aleewie.*

$91^{80}/_{100}$ pic. dammer. $69^{80}/_{100}$ do. benzoin. 13 do. tabak. $1^{10}/_{100}$ do. was. 49 do. gambier. *Kemaas Djidien.*

66 pic. dammer. 20,000 rotting stokken. $55^{1}/_{2}$ pic. koffij. *Kan Ong Yee.*

$9^{20}/_{100}$ pic. tabak. $3^{3}/_{4}$ do. benzoin. 1 do. was. $18^{1}/_{2}$ do. gambier. *Hadjie Kamaloedien.*

$14^{40}/_{100}$ en $8^{20}/_{100}$ pic. dammer. *Maasagoes Assiak.*

$20^{1}/_{2}$ pic. gambier. *Abdul Kadier.*

$20^{40}/_{100}$ pic. benzoin. *Kemaas Djinal.*

$6^{80}/_{100}$ pic. tabak. *Kemaas Hamdja.*

$6^{80}/_{100}$ pic. benzoin. *Order.*

9 rott. matten. *Abeelen Dennison en co.*

55 rott. matten. 12 stoelen. *Cassalette en co.*

Naar Nederland via Cheribon per ned. schip *Geertruida Maria*, gez. Spiegelberg. agt. de Weerdt Ruijl en co.

150 pic. rotting. 550 pic. tin. 2000 do. koffij. *N. H. M.*

Lading voor Cheribon.

50 pic. guano. *N. H. M.*

25 keld. genever. 15 vs. boter. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Cheribon en Tagal per ned. ind. bark *Thaijliong*, gez. Tjan Biauek.

22 kn. koopmanschapp. *Said Abdul Rachman Habsie.*

21 kn. koopmanschapp. *Said Aloewie bin Abdulla Atas.*

10 kn. koopmanschapp. *Sech Moh. Arfan.*

14 kn. koopmanschapp. *Said Aloewie Atas.*

Voor Tagal.

24 kn. madapoll. 200 pic. boombast. *Thio Tjenhout.*

UITVOER.

Naar Engeland per Eng. schip *Asia*, gez. Davidson. agt. Adam en co.

$341^{27}/_{100}$ pic. rotting. 11100 do. suiker. 60 do. sapanhout. *Adam en co.*

Naar Nederland via Padang per ned. bark *Koninklijke Nederlandsche Yachtclub*, gez. Zack. agt. van Ommeren Rueb en co.

$3234^{20}/_{100}$ pic. caffeé. 100 do. rotting. *Ruyl Cramer en co.*

500 pic. tin. *N. H. M.*

1 pic. goenie garen. *Agenten.*

1150 pic. rijst. 305 do. gutta perché. 70 do. tamarinde. 18 do. buffelhoorn. 128 ps. buffelhuiden. *de Weerdt Ruyl en co.*

16 coll. passagiers goederen. *Dammers.*

Naar Nederland per ned. bark *Prins Frederik der Nederlanden*, gez. de Wit. agt. Haager en Schuurman.

3850 pic. koffij. 6310 do. suiker. 400 do. tin. $2489^{1}/_{2}$ ₰ indigo. *Kopersmit en co.*

60 pic. sapanhout. $663/_{2}$ buffelhuiden. *Agenten.*

1 kt. pleetwerk. 1 do. zilverwerk. *Paine Stricker en co.*

2 kn. lakwerk. 2 do. confituren en zuren. 1 do. jap. zijden goederen. 1 pak bezems. 1 kt. olie en naturalien. 1 do. chin. schilderijen. 1 do. boeken en 1000 sigaren. 1 do. tjintjauw. 1 bl. koffij. 4 koffers kleederen en boeken. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Nederland via Cheribon per ned. bark *Ternate*, gez. Cars. agt. van Ommeren Rueb en co.

400 pic. tin. *N. H. M.*

Voor Singapore.

200 pic. rotting. *N. H. M.*

1 rijtuig. *Abeelen Dennison en co.*

481804 ₰ steenkolen. *Ceres de Vries.*

Naar Macasser via Samarang en Soerabaija per ned. bark *Jeannette Maria*, gez. Hulstijn agt. T. Crone van der Beek en co.

Voor Macassar.

2 bn. kurken. *Cassalette en co.*

4 kn. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*

1 kt. glaswerk. 1 do. josteeks. 1 do. jap. soija. 1 do. blik, koperwerk, parfumerien, modewaren en eetwaren. 1 do. aardewerk en inkt. 1 do. lamp. bollen. 1 do. provisien. 5 vn. koolteer. 1 kt. stopflesschen. 7 vn. bier. 8 ks. likeuren. 1 md. aardewerk. 1 kt. geleijen. 5 do. cherrij cordial. 5 do. do. brandy. *van Riet en ter Gouw.*

1 bl. rood garen. 16 kn. do. do. uit entrep. *van Ommeren Rueb en co.*

6 kn. manufact. uit entrep. *Martin Dyce en co.*

50 vn. meel. uit entrep. *Moormann en co.*

1 kt. ongebl. katoen. 1 do. ruwe do. 1 do. gedr. do. 2 do. gev. do. 1 do. gordijngoed. 1 do. sokken. 1 pak do. 2 do. provisien. 13 ks. eng. zuren. 11 do. lavender. 3 krandj. aardewerk. 1 kt. lantaarns. *T. Crone van der Beek en co.*

500 ks. zeep. 3 do. lastings. uit entrep. *Morgan Melbourn en co.*

750 keld. arak. *Bottado.*

8 kn. glaswaren. 5 do. kramerijen. *Engelhard en co.*

1 kt. knoopen. *Niederen.*

Voor Soerabaija.

5 md. suiker. *T. Crone van der Beek en co.*

124 kn. wijn. 150 keld. genever. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*

6 kn. manufact. 33 do. garens. uit entrep. *Martin Dyce en co.*

Voor Samarang.

250 pic. spijkers. 3 kn. kramerijen. *Sie Yoetiang.*

4 kn. jap. goederen. 1 do. paijongs. 1 pak bezems. *van den Bossch en co.*

5 kn. gedr. katoen. *Engelhard en co.*

Naar Samarang en Tagal per ned. bark *Jan Pieterszoon Koen*, gez. Verloop. agt. Kopersmit en co.

$3^{1}/_{2}$ tonn. steenkolen. *Meijer.*

100 pic. rotting. *Agenten.*

4000 goenie zakken. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Voor Tagal.

3 cijlinders. 10 boss. ijzerdraad. 1 kt. monster flesschen. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Tagal en Pecalongan per ned. ind. brik *Tartar*, gez. Tan Enghok.

1 kt. [illegible]

1 kt. jaconetten. 1 wagen. *Bauer.*

100 pic. dammer. 10 kn. madapoll. 1 do. rood katoen. 100 ps. goud sp. matten. *Said Aloewie Atas.*

2 kn. kain pandjang. 1 do. doeken. 1 do. chitzen. $7^{1}/_{2}$ pic. benzoin. *Tjiong Djimseng.*

10 vs. boter. 4 kn. wijn. 1 do. provisien en borstels. *Coulster.*

Voor Pecalongan.

65 kn. koopmanschapp. 5 bn. diversen. *f* 960 rec. aan duiten. *Sim Tsuntjoan.*

1 bl. drills. 1 kt. mousselines. 2 do. sarongs. 1 do. doeken. 2 pakk. tapijten. 5 kn. madapoll. 100 ps. goud sp. matten. *Said Aloewie Atas.*

2 kn. glas en pleetwerk. 2000 ps. sigaren. *Kopersmit en co.*

25 ks. brandy. 1 do. manufact. 20 do. wijn. *Bahre en Kinder.*

31 coll. provisien en huisraad. *van Ommeren Rueb en co.*

1 vt. bier. *John Pryce en co.*

Naar Samarang en Cheribon per ned. ind. stoomb. *Langen Lamongan*, gez. Deighton. agt. Levert en co.

1 kt. schilderijen. *Feltkamp en co.*

6 kn. cambrics. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*

1 tromm. goudwerken. *Dussmann en Bornand.*

4 kn. naalden. *Anderson Tolson en co.*

6 coll. vilt. 3 kn. lastings. 4 do. shirtings. *Morgan Melbourn en co.*

26 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

1 kt. sasseperille. 2 do. glaswerk. *de Fiennes en co.*

50 kn. opium. *f* 230,000 zilv. munt. *Gouvernement.*

Naar London per Eng. schip *Thames*, gez. Lucka. agt. Hunter Houghton en co.

1 kt. arak. 4 do. jap. goederen. *Morgan Melbourn en co.*

1 kt. jap. goederen. *Heggenson.*

2 kn. jap. goederen. *Maclaine Watson en co.*

3 kn. gember. 18250 ps. rott. stokken. 29 dos. specerij olie. 61 pic. katjang olie. 120 do. sapanhout. *Agenten.*

$3342^{85}/_{100}$ pic. rijst. *van Stooten Morgan en co.*

8296 pic. rijst. 117 do. rotting. 60 tamarinde. 17 kn. cajoe poetie olie. uit entrep. *Tolken Voget en co.*

10/m. man. sigaren. uit entrep. *McEwen en co.*

5055 ₰ indigo. *van der Burg Vreesendorp en co.*

Naar Soerabaija per ned. bark *Diligentia*, gez. van Bentveld. agt. Cezard en co.

Aan boord gebleven lading van Nederland.

68 masten balken. *Gouvernement.*

300 pakk. zakken. *Agenten.*

16 kn. manufact. *van Ommeren Rueb en co.*

137 coll. ijzerwaren. 111 vn. spijkers. 1 kt. spiegels. 2 do. diversen. 1443 do. sigaren. 1 do. piano. 100 vs. boter. *Order.*

Naar Singapore per ned. ind. bark *Faidoel Rachman*, gez. Said Achmat bin Abd. Rachman Ba-alie.

2000 pic. rijst. *McEwen en co.*

1359 pic. rijst. *Dümmler en co.*

620 pic. rijst. *McEwen en co.*

458 ps. buffelhuiden. *Pitcairn Syme en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA [illegible]